

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

EĞİTİM FAKÜLTESİ BİREYSEL ÇALGI BAĞLAMA
ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ AÇIDAN BAĞLAMA
ÖĞRETEBİLME YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

MÜZİK EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS TEZİ

OSMAN KOÇAK

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. İsmail SÖZEN

BOLU, TEMMUZ 2025

KABUL VE ONAY SAYFASI

Osman KOÇAK tarafından hazırlanan “**EĞİTİM FAKÜLTESİ
BİREYSEL ÇALGI BAĞLAMA ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ AÇIDAN
BAĞLAMA ÖĞRETEBİLME YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ**”
adlı tez çalışması jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Eğitimi Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi olarak oy
çokluğuyla kabul edilmiştir. 23/07/2025

Jüri Üyeleri

İmza

Danışman
Doç. Dr. İsmail SÖZEN
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye
Doç. Dr. Yavuz DURAK
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye
Doç. Dr. Türker EROL
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. İbrahim KÜRTÜL
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu ve Şablonuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
 - Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
 - Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir
- aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Teze ilişkin Turnitin adlı programında enstitü müdürlüğünce belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan benzerlik raporuna göre, tezin benzerlik oranı %30'u geçmemektedir.

Bu çalışma için Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan 2025/202 sayısı ile etik izin alınmıştır.

OSMAN KOÇAK

ÖZET

**EĞİTİM FAKÜLTESİ BİREYSEL ÇALGI BAĞLAMA
ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ AÇIDAN BAĞLAMA ÖĞRETEBİLME
YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ
OSMAN KOÇAK
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
(TEZ DANIŞMANI: DOÇ. DR. İSMAİL SÖZEN)
BOLU, TEMMUZ- 2025
XII + 49 sayfa**

Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programında öğrenim gören 3. ve 4. sınıf bağlama öğrencilerinin, bağlama enstrümanını öğretmeye yönelik yeterliliklerini incelemektir. Araştırma, tarama modellerinden tekil tarama modeline göre yapılandırılmıştır. Çalışma grubunu, Türkiye'nin farklı üniversitelerindeki müzik öğretmenliği programına kayıtlı olan toplam 16 bağlama öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan senaryo temelli açık uçlu anket aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcıların yanıtları önceden hazırlanan ve 3 bölümden oluşan puanlama cetveli doğrultusunda değerlendirilmiş, ayrıca yazılı yanıtlar betimsel analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Puanlama cetveli uzman görüşleri alınarak geliştirilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, katılımcıların bağlama öğretme yeterliklerinin genel olarak ortalamanın altında seyrettiği görülmüştür. Senaryo sorularına verilen yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların öğretim sürecinde karşılaşılabilecekleri özgün durumlar için sınırlı öğretim stratejileri geliştirdikleri gözlenmiştir. Bazı katılımcıların, problem çözme veya öğrenme gücü gibi senaryolara karşı sadece “öğretirim” gibi yüzeysel ve açıklayıcı olmayan yanıtlar verdikleri tespit edilmiştir. Bu durum, müzik öğretmenliği programlarında öğretme yeterliliklerinin uygulamaya dayalı ve kalıcı öğrenmeyi destekleyici düzeyde gelişmediğini göstermektedir. Araştırma bulguları, müzik öğretmenliği lisans programlarında bağlama öğretimine yönelik uygulamalı öğretim stratejilerinin çeşitlendirilmesi gerektiğini ve öğretim yeterliliklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimlere ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır.

ANAHTAR KELİMELER: Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni Adayları, Bağlama Enstrümanı, Öğretim Becerileri.

ABSTRACT

AN EXAMINATION OF THE PROFESSIONAL COMPETENCIES IN TEACHING BAĞLAMA OF THE INDIVIDUAL BAĞLAMA STUDENTS IN THE FACULTY OF EDUCATION

MASTER'S THESIS

OSMAN KOÇAK

BOLU ABANT İZZET BAYSAL UNIVERSITY

INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

DEPARTMENT OF FINE ARTS EDUCATION

MASTER'S PROGRAM IN MUSIC EDUCATION

(THESIS SUPERVISOR: ASSOC. PROF. DR. İSMAİL SÖZEN)

BOLU, JULY- 2025

XII + 49 pages

The aim of this study is to examine the teaching competencies of 3rd and 4th-year bağlama students enrolled in the music teacher education program at faculties of education. The research was structured according to the single survey model, one of the general survey models. The study group consists of 16 bağlama students enrolled in music teacher education programs at various universities in Türkiye. Data were collected through a scenario-based open-ended questionnaire developed by the researcher. Participants' responses were evaluated using a pre-designed scoring rubric consisting of three sections, and the written answers were analyzed using descriptive analysis. The scoring rubric was developed based on expert opinions. According to the findings, participants' overall competency in teaching bağlama was found to be below average. An examination of the responses to the scenario questions revealed that participants developed limited instructional strategies for unique situations that may arise during the teaching process. It was observed that some participants gave superficial and non-explanatory responses such as "I would teach" to scenarios involving problem-solving or learning difficulties. This indicates that teaching competencies in music teacher education programs have not developed at a level that supports practical and lasting learning. The findings highlight the need to diversify practical teaching strategies related to bağlama instruction in undergraduate music teacher education programs and emphasize the necessity of training aimed at improving teaching competencies.

KEYWORDS: Faculty of Education, Music Education, Preservice Music Teachers, Bağlama Instrument, Teaching Skills.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KABUL VE ONAY SAYFASI	ii
ETİK BEYAN.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLO LİSTESİ	ix
FOTOĞRAF LİSTESİ	x
KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ	xi
TEŞEKKÜR	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 Problem Cümlesi	3
1.3 Alt Problemler	3
1.4 Araştırmanın Amacı	3
1.5 Araştırmanın Önemi	3
1.6 Varsayımlar	4
1.7 Sınırlılıklar.....	4
1.8 Tanımlar	4
1.9 Kuramsal Çerçeve	4
1.9.1 Eğitim	4
1.9.2 Müzik Eğitimi	5
1.9.3 Çalgı Eğitimi.....	6
1.9.4 Bağlamanın Eğitimdeki Yeri	7
1.9.5 Müzik Eğitiminde Mesleki Yeterlilik	7
1.9.6 Bağlama Eğitiminde Mesleki Yeterlilik	9
1.10 İlgili Araştırmalar	9
2. MATERYAL VE YÖNTEM.....	13
2.1 Araştırmanın Yöntemi	13
2.2 Çalışma Grubu.....	13
2.3 Veri Toplama Araçları.....	14
2.4 Verilerin Toplanması.....	15
2.5 Verilerin Çözümlemesi.....	16
3. BULGULAR	17
3.1 Öğretmen Adaylarının Bağlama Enstrümanı Hakkındaki Bilgileri Öğretebilme Yeterliliğine İlişkin Alt Probleme Dair Bulgular	17
3.1.1 Öğrencinin Bağlamanın Tarihçesine İlişkin Verdiği Bilgilerin Kısmen Doğru Olduğunu Gördünüz. Bu Durumda Yaklaşımınız Nasıl Olurdu? (Madde 1).....	18

3.1.2 Öğrencinizin Bağlama Enstrümanının Bölümlerini Yanlış Adlandırdığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 2).....	18
3.1.3 Öğrencinize, Kullandığı Bağlamanın Akort Düzeninin İsmi Sordunuz ve Yanlış Cevap Aldınız. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 3)18	
3.1.4 Öğrencinizin, Kullandığı Bağlamanın Akort Düzeninde Alt, Orta ve Üst Tellerin Akortlandığı Seslere İlişkin Verdiği Bilginin Kısmen Doğru Olduğunu Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 4).....	18
3.1.5 Öğrencinizin Bağlama Üzerindeki Notaları Bulmakta Zorlandığını Anladınız. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 5)	19
3.1.6 Öğrencinizin Bağlama Üzerindeki Ses Değiştirici İşaret Almış Notaları Bulurken Problem Yaşadığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 6)	19
3.2 Öğretmen Adaylarının Bağlama Enstrümanında Duruş ve Tutuş Tekniğini Öğretebilme Yeterliliğine Ait Alt Probleme Dair Bulgular	19
3.2.1 Öğrencinizin Mızrabı Çok Uzun Tuttuğunu Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 7)	20
3.2.2 Öğrencinizin Bağlamayı Tutarken Kolunu Tekne Üzerinde Yanlış Konumlandığını Gördünüz. Bu Durumda Yaklaşımınız Nasıl Olurdu? (Madde 8).....	21
3.2.3 Öğrencinizin Bağlamanın Sapını Yanlış Tuttuğunu Fark Ettiniz. Bu Durumda Yaklaşımınız Nasıl Olurdu? (Madde 9).....	22
3.3 Öğretmen Adaylarının Bağlama Enstrümanını Çalmayı Öğretebilme Yeterliliğine Ait Alt Probleme Dair Bulgular	23
3.3.1 Öğrencinizin Tezene Vuruşlarını Sürekli Aynı Yöne Doğru Hareket Ettirme Gibi Bir Alışkanlığı Olduğunu Gördünüz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 10)	24
3.3.2 Öğrencinizin, Bağlamadaki Tavır Uygulamalarında Zorlandığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 11)	24
3.3.3 Öğrencinizin, Bağlamada Tek Bir Perde Üzerinde Yapılan Tavır Uygulamalarında Başarılı Olduğunu Ancak Eser İçerisinde Uygulamakta Zorluk Çektiğini Fark Ettiniz. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 12).....	24
3.3.4 Öğrencinizin, Bağlama Üzerindeki Büyük İkili Aralıktan Oluşan Notaları (Do-Re, Re-Mi Gibi) Seslendirirken 1. ve 4. Parmakları Kullandığını Gördünüz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 13).....	25
3.3.5 Öğrencinizin, Bağlama Üzerindeki Küçük İkili Aralıktan Oluşan Notaları (Si-Do, Mi-Fa Gibi) Seslendirirken 1. Ve 2. Parmakları Kullandığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 14)	25
3.3.6 Öğrencinizin, Re-Mi-Fa Notalarından Oluşan Bir Motifi Seslendirirken 1., 2. Ve 3. Parmakları Kullandığını Gördünüz. Bu Durumda Yaklaşımınız Nasıl Olurdu? (Madde 15)	25
3.3.7 Öğrencinizin Dizek Üzerinde Yazan Notaları ve Tartım Kalıplarını Bağlama Üzerinde Uygularken Zorluk Yaşadığını Anladınız. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 16)	26
3.3.8 Öğrencinizin; Bağlamada Basit, Bileşik ve Aksak Ölçülerdeki Alıştırma ve Eserleri Seslendirirken Bu Ölçülerden Herhangi Birinde veya Genelinde Sorun Yaşadığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 17).....	26

3.3.9 Öğrenciniz, Vermiş Olduğunuz Bir Eserin Notalarını Bağlama Üzerinde Doğru Bastığını Ama Aynı Zamanda Tezene Yönlerini Yanlış Vurduğunu Gördünüz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 18).....	27
3.3.10 Öğrenciniz Bir Eseri Çalarken Ritme Uyuma Problemi Yaşadığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Tepkiniz Ne Olurdu? (Madde 19)	28
3.3.11 Öğrencinizin, Bir Eseri Deşifre Edip Çalabildiğini, Ancak Eserin Seslendirilmesi Gereken Asıl Hızına Ulaşmakta Zorlandığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 20)	29
3.3.12 Öğrencinizin Bağlamanın Sesini Net Çıkaramadığını Anladınız. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 21).....	29
3.3.13 Öğrencinizin Bağlama Enstrümanında Eş Zamanlı Sağ ve Sol El Koordinasyonu Sağlamakta Zorlandığını Gördünüz. Bu Durumda Nasıl Davranırdınız? (Madde 22).....	29
4. TARTIŞMA	32
5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	34
5.1. Sonuç	34
5.2. Öneriler.....	34
KAYNAKLAR	36
EKLER.....	39
EK 1 Anket Soruları	39
EK 2 Puan Cetveli	42
EK 3 Araştırma İçin Alınan İzin Dilekçe Örneği	49

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2.1. Maddelerin alt problemlere göre sınıflandırması.....	14
Tablo 2.2. Birinci alt probleme yönelik veri toplama aracının genel özellikleri	14
Tablo 2.3. İkinci alt probleme yönelik veri toplama aracının genel özellikleri	15
Tablo 2.4. Üçüncü alt probleme yönelik veri toplama aracının genel özellikleri	15
Tablo 3.1. Bağlama eğitimi alan öğretmen adaylarının çalgısının bilgi düzeyini karşı tarafa aktarmaya yönelik puan tablosu	17
Tablo 3.2. Bağlama eğitimi alan öğretmen adaylarının çalgısının duruş ve tutuş tekniğini karşı tarafa aktarmaya yönelik puan tablosu.....	20
Tablo 3.3. Bağlama eğitimi alan öğretmen adaylarının çalgısının icra tekniklerini karşı tarafa aktarmaya yönelik puan tablosu	23
Tablo 3.4. Alt problemlere ilişkin elde edilen bulguların genel görünüm tablosu	30

FOTOĞRAF LİSTESİ

Sayfa

Fotoğraf 3.1. Bağlama Teknesinin Tutuşuna Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025).....	21
Fotoğraf 3.2. Bağlama Sapının Tutuşuna Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025).....	22
Fotoğraf 3.3. Dizek Üzerinde Yazan Notaları ve Tartım Kalıplarını Bağlama Üzerinde Uygulamaya Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025).....	26
Fotoğraf 3.4. Bağlamada Basit, Bileşik ve Aksak Ölçülerdeki Alıştırma ve Eserleri Uygulamaya Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025) .	27
Fotoğraf 3.5. Bağlamada Bir Eseri Notasına Uygun ve Tezene Vuruş Yönlerine Dikkat Ederek Uygulamaya Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025).....	28

KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ

BÇ : Bireysel Çalgı

BÇE : Bireysel Çalgı Eğitimi

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

MYK : Mesleki Yeterlilik Kurumu

TDK : Türk Dil Kurumu

YÖK : Yükseköğretim Kurulu

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sürecinde bilgi, destek ve katkılarıyla yanımda olan tüm değerli hocalarıma teşekkür ederim.

Çalışmamın her aşamasında rehberliği, sabrı ve yönlendirmeleriyle bana yol gösteren danışmanım **Doç. Dr. İsmail SÖZEN**'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Ölçme-değerlendirme sürecine yönelik görüş ve önerileri ile çalışmama katkı sağlayan **Doç. Dr. İbrahim UYSAL** ve **Dr. Öğr. Üyesi Alperen YANDI**'ya teşekkür ederim.

Uzman görüşleriyle veri toplama sürecinde destek veren **Prof. Dr. Sadık YÖNDEM** ve **Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÇELİK DEMİRAY**'a katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Son olarak, bu süreçte her zaman yanımda olan, desteği ve katkısıyla bana güç veren **Sevim BAYRAM**'a özel olarak teşekkür ederim

1. GİRİŞ

Araştırmanın bu kısmında problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar bulunmaktadır.

1.1 Problem Durumu

Toplumlar tarafından sahiplenilen ve yüzyıllar geçse bile korunan özelliklerin başında “kültür” kavramı yer alır. Her milletin geçmişten günümüze kendine özgü olan kültürleri vardır. Müzik kültürü bunlara örnektir. Her toplumda olduğu gibi bizim de geçmiş yaşantılarımıza bağlı gelişen müzik kültürümüz vardır. Yaşanmış olayları, dönemin gerçeklerini, sevinçleri ve hüznüleri anlatan değerimizden birisi de halk müziğimizdir. Türkülerimizde saklı olan yaşanmış öyküleri, duygu durumlarını topluma aktarmanın ve hissettirmenin önemli yolu da halk çalgılarıdır. Kendi kültürümüzün en temel çalgıları arasında yer alan enstrümanlardan biri hiç şüphesiz ki “bağlama” çalgısıdır.

Bağlama çalgısı; tınısı ile, icra edenleri ve dinleyenleri en derin anılarına kadar sürükleyen kuvvetli bir yanının olduğu söylenmeden geçilmemelidir. Bu özelliğin oluşmasında sadece bir enstrümanın değil bağlama ile bağlama enstrümanını icra eden kişilerde büyük pay sahibidir. İcra ettiği enstrümanın duygusunu, tavrını ve önemini her bağlamayı seslendiren bireyin çok iyi anlaması enstrümanın gelişimi açısından önemlidir. Bağlama çalmayı öğrenmek, sadece icra etmeyi değil aynı zamanda gelecek nesillere de kültürel bir miras bırakmanın kapısını aralamaktır. Toplumlar kültürlerini nesilden nesile nasıl aktarıyorsa bağlama çalgısı da bizim kültürümüz olduğu için aynı şekilde nesilden nesile bu enstrümanın aktarılması önemlidir. Tavrını, duygusunu ve önemini aşlamak enstrümanı çalmak kadar değerlidir.

Geçmişten günümüze süregelen bilenin bilmeyene aktardığı usta-çırak ilişkisi, bağlamanın günümüzde sıkça görülmesine olanak sağlamıştır. Artık sadece yaygın olarak değil örgün bir şekilde eğitimin içinde kendine yer bulmuştur. Bağlamanın, 1973 yılında Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümünde eğitimi verilmeye başlaması ve 1976 yılında açılan İTÜ Konservatuarında kullanılmasıyla bağlama çalgısını yöresel olmaktan daha çok bilimselliğe taşımıştır (Demirel, 1995). Günümüzde müzik eğitimi veren kurumların çoğunluğunda bağlama eğitimi bireysel veya toplu ders olarak veriliyor. Bu süreçte bağlama çalgısı için düzenlenmiş eğitici ve öğretici yeni metotların ortaya çıkması söz konusudur.

Enstrümana özel yazılı bir kaynağın olması o enstrümanı sistematik bir yapıya sürüklemektedir. Örgün bir bağlama eğitimi almış tüm bireylerin bağlama enstrümanı hakkında temel bilgilere, doğru duruş ve tutuş ile icra tekniğine sahip olması gerekir. Bağlama eğitimi almış bireylerin tüm bu özelliklere sahip olması bağlamanın gelişimi açısından önem arz etmektedir. “Sistemli bağlama eğitimi, öğrencinin enstrümanı doğru bir şekilde çalabilmesi için gerekli olan temel bilgileri ve teknikleri öğretmeyi amaçlamaktadır” (Baykara ve Akbulut, 2024, s. 2557). Öğretici bireyler, bağlamanın temel bilgi ve tekniğine sahip olmazsa, bağlama çalgısının öğretimini bir başkasına sağlıklı bir biçimde aktaramaz. Sağlıklı bir aktarım olmaz ise bağlama enstrümanının gelişimi açısından problemler ortaya çıkar. Günümüzde bir aracın veya bir kişinin gelişmesi yaygınlığa ve geniş kitlelere hitap etmesinden geçer. Bu yüzden kendi kültür mirasımız olan bağlamayı daha çok yaygınlaştırmak için öncelikle bağlama eğitimi almış veya alıyor olan bireylerin enstrümanı hakkındaki temel bileşenlere sahip olmaları önemlidir. Özellikle pedagojik formasyonun verildiği Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğrendikleri bilgileri aktarma konusunda yeterli düzeyde olup olmadıkları, geleceğin öğretmen adayları olmaları bakımından önem arz etmektedir.

Eğitimde yeterlilik konusunda akla gelen en temel paydaşlardan biri öğretmenlerdir. Öğretmenler, eğitim sisteminin merkezindedir, birçok farklı paydaşla ilişki kurmakta, öğretim süreçlerinin sonuçlarından sorumlu olmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin sahip olduğu niteliklerin, eğitim sisteminin diğer alanlarına çeşitli şekillerde etki ettiği söylenebilir (Alpaydın vd., 2019).

Bu araştırma eğitim fakültesi müzik bölümlerinde öğrenim gören 3. ve 4. sınıf bireysel bağlama öğrencilerinin, eğitimini aldığı enstrümanı karşı tarafa öğretme yeterliliğini incelemektedir. Literatür incelendiğinde yapılan çalışmaların daha çok bağlama enstrümanının yapısı ile performans alanına yoğunlaştığı görülmüştür. Bu çoğunluğun dışında bağlama eğitiminde kullanılacak öğretim yöntemleri ve metot geliştirme ile ilgili yapılan araştırmalar da mevcuttur. Ancak eğitim fakültesinde bağlama eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretme yeterliliği ile ilgili yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda eğitim fakültesi bağlama öğrencilerinin bağlamayı karşı tarafa aktarırken ortaya çıkacak durumlarda nasıl bir yöntem kullanacakları, aldıkları eğitimin mesleki açıdan yeterli olup olmaması ve literatüre katkısı açısından önemlidir.

1.2 Problem Cümlesi

Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bireysel Çalgı Dersi Bağlama Öğrencilerinin Bağlama Öğretebilme Yeterlilikleri Ne Durumdadır?

1.3 Alt Problemler

1. Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanı hakkındaki bilgileri öğretebilme yeterliliği nasıldır?

2. Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanında duruş ve tutuş tekniğini öğretebilme yeterliliği nasıldır?

3. Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanını çalmayı öğretebilme yeterliliği nasıldır?

a) Tezene tekniklerini öğretebilmelerine ilişkin yeterlilikleri nasıldır?

b) Parmak numaralandırmasını öğretebilmelerine ilişkin yeterlilikleri nasıldır?

c) Alıştırma ve eserlerin bağlamada seslendirilmesini öğretebilmelerine ilişkin yeterlilikleri nasıldır?

1.4 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; Eğitim fakültesi bireysel çalgı 3 ve 4. Sınıf bağlama öğrencilerinin mesleki açıdan bağlama enstrümanı hakkındaki bilgiler ile icra ediliş tekniklerini karşı tarafa aktarma, öğretme ve bağlama dersinde karşılaşılabilecek problemlere karşı çözüm üretme düzeylerini senaryo temelli anket videoları ile incelemektir. Bağlama eğitimi alan bireylerin bilgi ve performans sergileme açısından gelişme düşüncesinin yanına, “öğrendiğim ve icra ettiğim enstrümandaki bilgi ve birikimimi nasıl öğretebilirim?” düşüncesini oluşturmak bu araştırmanın temel amacını oluşturuyor. Bu araştırma hiçbir bireyin çalgı çalma düzeyini ölçmeyi değil, mesleki açıdan öğretebilme yeterliliğini incelemeyi hedeflemektedir.

1.5 Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; eğitim fakültelerinde bireysel çalgı bağlama eğitimi gören öğrencilerin bağlama enstrümanını karşı tarafa öğretebilme yeterliliğini incelemekte olup, bu gibi öğretme süreçlerinin niteliğini verimli hale getirme ve geliştirme yönünde önem sağlamaktadır. Öğretmen adaylarının enstrümanı öğretebilme yeterliliklerinin ölçülmesi, müzik eğitimi programlarındaki eksikliklerin giderilmesi ve geliştirilmesi için de büyük bir adım sayılabilir. Diğer bir yönden bağlama enstrümanı, Türk müzik kültüründe değerli bir yer tutmaktadır.

Enstrümanın doğru ve etkili bir biçimde öğretilmesi, kültürel öğelerin aktarılması ve korunması konularında önemlidir.

1.6 Varsayımlar

1- Araştırmada, ulaşılan verilerin gerçeği yansıttığı, bağlama öğrencilerinin anket sorularına doğru ve içten cevaplar verdikleri varsayılmaktadır.

2- Araştırmada kullanılan puanlama cetvelinin, uzman görüşlerine dayalı olarak yeterli ölçüde yapılandırıldığı ve katılımcıların öğretme yeterliklerini anlamada geçerli bir çerçeve sunduğu varsayılmaktadır.

1.7 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1- Türkiye’deki mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan olan, toplamda 7 Eğitim Fakültesi müzik eğitimi bölümü bağlama öğrencileri,

2- Eğitim Fakültesi müzik eğitimi bölümlerinin 3. ve 4. sınıf bağlama öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.

3- Araştırmada kullanılan puanlama cetveli için sistematik bir geçerlilik ve güvenirlik testi yapılmamıştır. Bu durum, puanlama sonuçlarının bilimsel kesinliğini sınırlamaktadır. Bulgular, bu bağlamda yalnızca destekleyici veri olarak ele alınmıştır.

1.8 Tanımlar

Öğretim: Öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve kılavuzluk etme işi (Türk Dil Kurumu, 2023).

Mesleki Müzik Eğitimi: Müziğe belirli düzeyde yetenekli olan ve bu alanda bir meslek edinme eğilimi ya da olasılığı bulunan kişilere yönelik olarak, müzik alanının tümünü ya da bir dalını kapsayan, bu alanla ilgili davranış ve bilgi birikimini kazandırmayı amaçlayan bir eğitimden söz edilmektedir (Uçan, 1990).

Mesleki Yeterlilik: Bireylerin mesleğini başarı ile icra etmesi için sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikler (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2025).

1.9 Kuramsal Çerçeve

1.9.1 Eğitim

Eğitim en genel tanımıyla, bireyleri belirli hedefler doğrultusunda geliştirme, kişiliğini şekillendirme, elde edilen bilgi, beceri, tutum ve davranışları bilinçli şekilde dönüştürme ve iletme sürecidir. Eğitimin esas amacı; toplumun

ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip insanlar yetiştirmek ve bireyde gerekli zihinsel ve tepkisel dönüşümün sağlanmasını temin etmektir (Üstün, 2010).

Bazı yaklaşımlarda, eğitimin yalnızca bilgi aktarmak ya da davranış kazandırma ile sınırlı olmadığı, aynı zamanda bir sanat ve estetik süreci olduğu vurgulanmaktadır. Bu görüşe göre, eğitim; bilgi ve davranışın üretilmesinden çok, onların işlenmesi ve estetik bir biçime kavuşturulmasıdır. Bu doğrultuda, eğitim "bilgiyi kullanma sanatının kazanılması" olarak da ifade edilebilmektedir. Sanatın insanın soyut düşünme kapasitesini yansıttığı göz önünde bulundurulduğunda, eğitim de bu zihinsel potansiyelin açığa çıkarılması süreci olarak değerlendirilmektedir (Türk Maarif Ansiklopedisi, 2025).

Eğitim; bireyin zihinsel, duygusal ve sosyal yönlerini geliştirme, topluma uyumlu bireyler yetiştirme uğraşıdır. Bu kapsamda sanat eğitimi, özellikle de müzik eğitimi, bireyin estetik duyarlılığını artıran, yaratıcılığını besleyen ve duygusal ifadesini güçlendiren önemli bir alan olarak öne çıkar. Müzik eğitimi, sadece teknik bilgi ve beceriler kazandırmakla kalmaz; aynı zamanda bireyin duygu dünyasını zenginleştirerek bütüncül bir gelişim sağlar. Bu yönüyle müzik eğitimi, genel eğitim anlayışının sanat yoluyla somutlaştığı özel bir boyut olarak değerlendirilebilir.

1.9.2 Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, bireyin müzikle ilgili davranışlarını geliştirmeyi, değiştirmeyi veya yeni davranışlar kazandırmayı amaçlayan planlı ve sistemli bir süreçtir. Bu süreçte, bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınarak, belirli hedeflere ulaşmak için düzenli ve yöntemli bir yol izlenir (Uçan, 1997).

Müzik eğitimi, bireyin duygularının ve düşüncelerinin dışa vurumunda yardımcıdır. Bireyin müziği, uygulamalı ve teorik yönleri ile kavrayabilmesi, yorumlayabilmesi aynı zamanda üretebilmesi bu eğitim sürecinin parçalarıdır. Yeni müzikal beceriler sağlamak, üretkenliğe ve yaratıcılığa özendirmek, mesleki yönde gelişimlerine istek uyandırmak müzik eğitiminin amaçları olarak sıralanabilmektedir. Diğer bir yandan öz disiplinin kazanılması, sabırlı olma becerisinin gelişmesi ve özgüvenin artması gibi birçok kişisel özelliği destekler. Toplumsal açıdan ise, kültürel değerlerin yaşatılmasına, farklılıklara karşı hoşgörünün gelişmesine ve toplumsal birlikteliğin güçlenmesine katkı sağlar. Bu özellikleriyle müzik eğitimi, yalnızca bireysel bir kazanım değil, aynı zamanda toplumu etkileyen ve dönüştüren önemli bir eğitim alanıdır.

Çuhadar (2016) Müzik ve Müzik Eğitimi adlı çalışmasında konuyu; müzik eğitimi, müzik tarihi, kuramı, enstrüman çalma becerisi, vokal performans ve genel müziksel yetkinlikler gibi çeşitli öğretim alanlarını kapsayan çok yönlü bir disiplindir, şeklinde ele almaktadır. Bu ifadeler doğrultusunda çalgı eğitimi, müzik eğitiminin önemli boyutlarından birisidir.

1.9.3 Çalgı Eğitimi

Müziğe ilgi duyan ve bu alanda yetenek gösteren bireylerin yetiştirildiği kurumlarda, eğitimin temel bileşenlerinden biri çalgı eğitimidir. Müzik eğitimi içinde özel bir öneme sahip olan bu alanda, öğrencinin enstrümanını etkili biçimde çalabilmesi ve bu yeteneğini sürekli geliştirmesi hedeflenmektedir (Üstün, 2010).

Çalgı eğitimi, bir enstrümanın doğru teknikle çalınmasını sağlayan yöntemler bütünüdür. Bireysel olarak yapılan bu eğitimde, öğrencilerin çalışma sürelerini verimli şekilde planlamaları, enstrümanları aracılığıyla müzik kültürünü anlamaları ve müzikal yeteneklerini geliştirmeleri amaçlanır. Müzik öğretmeni adayları için çalgı eğitimi çok önemli bir aşamadır ve bu alanda ilerlemek için düzenli ve yoğun çalışma şarttır. Bu sayede birey hem ulusal hem de evrensel müzik repertuarına hâkim olarak mesleki yaşamına en iyi şekilde hazırlanır. Çalgı eğitimi, bireyin müziği, müzikal hayatı ve sanatsal perspektifi daha derin kavrayıp yorumlamasına olanak tanır (Parasız, 2009).

Gündüz (2019) çalgı eğitiminin amaçlarını “eğitimi verilecek çalgıyı öğrenciye sevdirebilmek, mesleki müzik eğitimi için öğrenciyi yönlendirmek, çalgıların çalım teknikleri ile ilgili bilgileri aktarmak, çalgı öğretimine yönelik kolaylaştırıcı ve ilerleme sağlayıcı yöntem ve teknikler geliştirmek” (s.12) şeklinde sıralamıştır. Bir enstrümanın etkili biçimde öğrenilmesini ya da öğretilmesini etkileyen çeşitli değişkenler bulunmaktadır. Bu faktörler arasında en dikkat çekenlerden biri, bireysel müziksel yetenektir (Çiftçi ve Erim, 2022). Bireyin çalgı alanındaki doğal yeteneği ve teknik yeterliliği, yalnızca kendi müzikal gelişimi açısından değil, başkalarına öğretme sürecinde de önemli bir avantaj sağlar. Enstrümanında başarılı olan bir kişi, edindiği bilgi ve deneyimi daha etkili biçimde aktarabilir. Bu durum, öğretim sürecinde hem açıklığın hem de anlaşılabilirliğin artmasına katkıda bulunur. Dolayısıyla çalgı eğitiminde, öğreticinin müzikal yeterliliği ile pedagojik becerileri arasında güçlü bir ilişki olduğu söylenebilir.

Bireyin çalgı alanındaki yetkinliği ve bu yetkinliği aktarabilme becerisi, çalgı öğretiminin niteliğini doğrudan etkileyen önemli bir unsurdur. Bu bağlamda

hem teknik hem de sanatsal yeterliliğe sahip olan bireyler, öğretim sürecinde daha etkili sonuçlar elde edebilirler. Türkiye'nin müzik kültüründe önemli bir yere sahip olan bağlama enstrümanı Kültürel kimliği yansıtan bir çalgı olarak, müzik eğitiminin temel taşlarından biri hâline gelmiştir. Gerek halk müziği repertuarının aktarımı gerekse öğrencilerin yerel kültürle bağlantı kurabilmeleri açısından bağlamanın eğitimdeki yeri ayrı bir öneme sahiptir.

1.9.4 Bağlamanın Eğitimdeki Yeri

Bağlama öğretimi, Türk müzik kültüründe derin köklere sahip olan usta çırak geleneğine dayanmaktadır. Bu gelenek çalgının teknik ve sanatsal özelliklerinin doğrudan ve etkili bir şekilde aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır (Baykara ve Akbulut, 2024).

Türk halk müziğinin temel çalgısı olan bağlama hem teknik hem de kültürel boyutlarıyla müzik öğretmeni adaylarının donanımlı bir şekilde yetişmesinde önemli rol oynar. Bireysel Çalgı Eğitimi derslerinde öğrencilere bağlamanın doğru tutuşu, düzenleri, temel çalma teknikleri ve geleneksel tavırları öğretilirken; aynı zamanda repertuar çalışmaları aracılığıyla ulusal müzik kültürüne dair bilgi ve farkındalık kazandırılması hedeflenir. Bağlama eğitimi, BÇE dersleri kapsamında yürütülür ve öğrencilerin hem bireysel performans becerilerini geliştirmeleri hem de ileride bu bilgileri pedagojik olarak aktarabilmeleri amaçlanır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2022).

Günümüzde, Türkiye müzik eğitimi programlarında bağlama enstrümanı, bağlama çalgı eğitimi ve toplu çalma derslerinde sıklıkla kullanılmaktadır. BÇE için oluşturulan birçok teknik yöntem ve metotlar karşımıza çıkmakta ve çıkmaya devam etmektedir. Geleneksel usta-çırak yöntemi, akademik yöntem (notaya dayalı eğitim), teknik yöntemler (parmak egzersizleri ve pozisyon çalışmaları vb.) repertuar temelli eğitim, toplu eğitim (grup dersi) gibi bu yöntemler örnek verilebilmektedir (Özen, 2010). Bu durum bağlama öğretiminin sistemli bir şekilde ele alınmasını ve bilimsel temellere dayandırılmasını her geçen gün daha da gerekli ve önemli hale getirmektedir. Fakat söz konusu enstrümanın eğitiminde, okullar arasında hatta bireysel olarak eğitimler arasında farklı yöntemler kullanılmaktadır. Enstrümana özgü kapsamlı bir öğretim kaynağının bulunmaması, onun teknik ve bilimsel yönlerinin tam olarak öğrenilememesine; öğrenen bireylerin ise birbirinden farklı tekniklerle ilerlemesine yol açabilmektedir.

1.9.5 Müzik Eğitiminde Mesleki Yeterlilik

Mesleki yeterlilik, bir kişinin belirli bir mesleği yerine getirebilmesi için sahip olması gereken bilgi, beceri, tutum ve davranışların bütünüdür (MEB, 2016). Bu kavram, yalnızca teknik ve pratik becerileri kapsamakla kalmaz; aynı zamanda mesleki etik değerler, iletişim yetenekleri ve problem çözme kapasitesini de içinde barındırır. Mesleki yeterlilik, bireyin mesleki standartlara uygun olarak etkili ve verimli bir şekilde görevlerini yerine getirmesi, sürekli kendini geliştirmeye açık olması ve iş ortamında sorumluluk alabilme yeteneğine sahip olmasıdır (Çelik ve Yılmaz, 2018).

Müzik öğretmenliği mesleği de kendine özgü nitelikleri olan özel bir meslek alanıdır. Bu alanda verilen öğretmenlik eğitimi ise, bireyleri müzik alanında öğretmenlik yapabilecek düzeye getirmeyi amaçlayan bir süreçtir. Söz konusu eğitim süreci, temelde müzik öğretmenliğine özgü mesleki yeterliklerin kazandırılması ve geliştirilmesi üzerine odaklanmaktadır. Müzik öğretmeni adaylarının bu yeterlikleri edinmesi, genellikle hizmet öncesi eğitim kapsamında sağlanmakta; mesleğe başladıktan sonra ise hizmet içi eğitimlerle bu yeterliklerin pekiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu süreç, belirli programlar ve düzenlemeler doğrultusunda, yapılandırılmış eğitim ortamlarında yürütülmektedir (Uçan, 2006).

Kalyoncu (2004) konuyla ilgili olarak, “Öğretmen ya da müzik öğretmeni yetiştirme işinin etkili ve amacına uygun olarak gerçekleşebilmesi, adayların temel öğretmen niteliklerini kazanabilecek şekilde eğitilmelerine bağlıdır. Bu da öğretmenlik eğitimi sürecinin öğretmen yeterliklerine göre planlanması ve yürütülmesi ile mümkündür” (s. 2) yorumunu yapmıştır. Müzik eğitimi, sadece teknik bilgi ve becerilerin aktarılması değil, aynı zamanda pedagojik yeterliliklerin de temel alındığı bir meslek alanıdır. Bir müzik öğretmenin mesleki açıdan donanımlı olması, öğrencinin bireysel yeteneklerini doğru analiz ederek ona uygun yöntemlerle yaklaşmasını gerektirir. Doğru öğretim süreci; öğrenenin hazır bulunuşluk düzeyine uygun, aşamalı ve etkili tekniklerle ilerlemeyi kapsar. Ayrıca, öğretmenin sabırlı, motive edici ve empati kurabilen bir tutum sergilemesi, öğrenmenin kalıcılığını artırır. Müzik eğitiminde başarılı bir öğretim için, öğrenci merkezli yaklaşımlar benimsenmeli, sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda yaratıcılık ve müzikal ifade de teşvik edilmelidir.

Mesleki yeterlilik, öğretmenin hem alan bilgisi hem de eğitim psikolojisi konusundaki uzmanlığıyla birleşerek, etkili ve kalıcı öğrenme ortamları oluşturmaya olanak tanır. Böylece birey, sadece çalgı çalma ya da nota bilgisi

değil, aynı zamanda müziğin estetik ve kültürel boyutlarını da kavrayarak öğretme sürecini tamamlar.

1.9.6 Bağlama Eğitiminde Mesleki Yeterlilik

Eğitim fakültelerinde yürütülen müzik öğretmeni yetiştirme programları, öğretmen adaylarının hem sanatsal donanımlarını hem de eğitimsel becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır (YÖK, 2018). Bu kapsamda, öğretmen adaylarının yalnızca bağlama çalmayı öğrenmeleri yeterli değildir; aynı zamanda bu enstrümanı planlı, etkili ve sistematik biçimde öğretebilme yeterliliğine de sahip olmaları beklenmektedir. Bağlama eğitimi alan adayların teknik çalgı becerilerinin yanı sıra, bu becerileri farklı yaş gruplarındaki ve seviyelerdeki öğrencilere aktarabilecek pedagojik bilgi ve yöntemlerle de desteklenmeleri gereklidir (Gündoğdu ve Deniz, 2008). Bağlama öğretmenin mesleki yeterliği sadece enstrümanı iyi çalabilmek ile sınırlı kalmamalı, bağlamanın teknik yapısı, repertuarı ve geleneksel yorumlarını iyi bilmesi ve bu bilgileri öğrencilere etkili bir şekilde aktarması gerekir (Kurubaş, 2015).

Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK, 2018) yayımladığı Müzik Öğretmenliği Lisans Programı incelendiğinde, çalgı eğitimi derslerinin programda yer aldığı ancak bu çalgıların öğretime yönelik pedagojik içeriklerin her üniversitede standart biçimde sunulmadığı görülmektedir. Oysa Millî Eğitim Bakanlığı'nın Öğretmen Yeterlilikleri Çerçevesi (2017), bir öğretmenin kendi alanında öğretim stratejilerini etkili biçimde kullanma yeterliliğine sahip olması gerektiğini açıkça ifade etmektedir.

Dolayısıyla, müzik öğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında, bağlama öğretiminin sadece icra becerilerine odaklanmak yerine, öğretmeye dönük pedagojik bilgilerle desteklenmesi gerekmektedir. Bu yaklaşım, öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerini güçlendirecek ve müzik eğitiminde kaliteyi artıracaktır. Bağlama eğitimi alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde, öğretme-öğrenme sürecinde genellikle “anlatma”, “soru-cevap”, “göstererek yaptırma” ve “örnek verme” gibi klasik yöntemlerin tercih edildiği ortaya çıkmıştır (Özata, 2019). Ayrıca, öğretmenlerin kendi deneyim ve bilgi birikimlerine dayanarak ders sırasında mevcut konuya uygun şekilde yeni yöntem ve teknikler geliştirmeye çalıştıkları da sıkça gözlemlenen bir durumdur.

1.10 İlgili Araştırmalar

Kurubaş (2015) ‘Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Yöresel Bağlama Tavrılarının Öğretimine Yönelik Değerlendirmeler’ isimli araştırmasında; bağlamanın tarihçesini öğretimini ve bağlama öğretiminde yöreden yöreye farklılık gösteren çalış, teknik ve tavrılarını incelemiştir. Araştırmacı, yöresel bağlama tavrılarının eğitimdeki yerinin ne durumda olduğunu sonuçlandırmaya odaklanmıştır. Konu ile ilgili literatürleri taramış ve bazı bağlama eğitimcilerini örneklem alarak görüşmeler yapmıştır. Örneklem grubunun demografik bilgilerini belirlemek üzere ve konu ile ilgili sorularını yöneltecek şekilde iki bölümden oluşan bir anket uygulamıştır.

Sonucunda ise; incelenen yöresel bağlama tavrılarında mızrap vuruş yönlerinin belli bir standarda sahip olduğu görülmüştür. Bu durumun, bağlama öğretiminde karşılaşılan standardizasyon sorunlarının çözümüne katkı sağlayabileceği konusunda vurgu yapılmıştır. Ankete katılan bağlama öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda, yöresel tavrıların halk ezgileriyle birlikte öğretilmesi, standart bir öğretim modeli geliştirilmesi açısından önemli olduğu sonuçlandırılmıştır. Ayrıca, bağlama öğretimine yönelik hazırlanan metotlarda bu yöresel tavrıların ayrıntılı şekilde nota ile gösterilmesi gerektiği de vurgulanmıştır.

Göç (2024) ‘Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Yürütülen Bireysel Çalgı Eğitimi Bağlama Dersi Öğretim Sürecinin İncelenmesi’ isimli araştırmasında; Eğitim fakültelerinin müzik eğitimi bölümlerinde verilen bireysel bağlama derslerinin öğretim sürecini ele almaktadır. Araştırmada derslerin nasıl yürütüldüğü, hangi yöntemlerin kullanıldığı ve bu sürecin öğrenci başarısına etkisi detaylı olarak incelenmiştir. Nitel ve nicel veri toplama yöntemleriyle hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının görüşleri değerlendirilmiştir. Sonucunda ise; bağlama derslerinin öğrencilerin müzikal gelişiminde etkili olduğu ve iyi planlanmış öğretim yöntemlerinin başarıyı artırdığı ortaya konulmuştur. Çalışmanın bağlama eğitiminin kalitesini artırmaya yönelik öneriler sunarak müzik eğitimi literatürüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Akbulut ve Baykara (2024) ‘Bağlama Eğitiminde Bilgi Aktarım Süreçleri: Geleneksel ve Modern Yöntemlerin İncelenmesi’ isimli araştırmalarında; betimsel analiz yöntemiyle bağlama eğitiminde kullanılan teknikleri, bağlama eğitimi üzerine yapılmış akademik çalışmaları, yazılı kaynakları, eğitim materyallerini ve teknik dokümanları inceleyerek hem geleneksel hem de modern yaklaşımların etkilerini değerlendirmişlerdir. Usta-çırak yönteminin bağlamanın kültürel ve

melodik öğelerinin özgün biçimde aktarımında önemli olduğu, ancak bu yöntemin sınırlı erişilebilirliğinin bazı dezavantajları olduğu düşünülmektedir. Buna karşılık, kurumsal eğitim ortamlarında kullanılan metot kitaplarının ve teknolojik araçların, daha planlı ve yaygın bir öğretim süreci sunduğu söylenmiştir. Bu modern yaklaşımların, farklı yaş ve yetenek düzeylerine uygunluk göstererek daha kapsayıcı bir öğrenme ortamı sağlamakta olduğu da eklenmiştir. Araştırma, geleneksel öğelerin korunarak modern yöntemlerle desteklenmesinin hem kültürel değerlerin aktarımına hem de öğretim etkinliğinin artırılmasına katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, her iki yöntemin dengeli şekilde harmanlanmasının, bağlama eğitiminde yenilikçi ve sürdürülebilir bir modelin temellerini atabileceği vurgulanmaktadır.

Lehimler (2015) ‘Müzik Öğretmenlerinin Derslerinde Ana Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi’ isimli araştırmasında; müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanma sıklıklarını öğretmenler ile görüşerek belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye’nin farklı şehirlerinde çalışan 270 müzik öğretmeni olarak belirlenmiştir. Müzik öğretmenlerinin hem kendilerinin hem de kendi derslerinde çalgılarını kullanma durumları hakkındaki düşüncelerini belirlemek amacıyla 18 sorudan oluşan bir anket oluşturulmuştur. Sonuç olarak ise araştırmacı; okullardaki fiziksel ve teknik yetersizlik, ders süresinin yetersizliği, çalgıyı temin etme, taşıma ve muhafaza etme, müzik öğretmeni olmadan önceki verilen eğitim ile, öğretmen olduktan sonra mesleki hayatında karşısına çıkan müzik eğitimi ortamının birbirini destekleyemez durumda olması gibi unsurların öğretmenlerin kendilerinin veya derslerde ana çalgılarının kullanım sıklığını düşürdüğünü ve yeterli olarak kullanamadıklarını ortaya koymuştur.

Aktağ ve Walter (2005) ‘Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterlilik Duygusu’ isimli araştırmalarında; Türkiye’deki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinde kendilerini ne ölçüde yeterli gördüklerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Aynı zamanda bu yeterliliğin cinsiyet, öğretmenlik düzeyi ve öğrenim sınıfına göre farklılık gösterip göstermediğini de analiz etmişlerdir. Araştırma, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören 1. ve 4. sınıf olmak üzere toplam 1145 öğretmen adayıyla gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak, Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy tarafından geliştirilen Öğretmen Yeterlilik Duygusu ölçeği kullanılmıştır.

Öğretmen adaylarının genel yeterlilik duygusu ortalaması 7.118 olarak bulunmuştur. Kadın öğretmen adaylarının, erkeklere kıyasla kendilerini daha yeterli gördükleri belirlenmiştir.

Sonucunda ise; öğretmen adaylarının genel olarak yüksek düzeyde mesleki yeterlilik algısına sahip olduğu ortaya konulmuştur. Bununla birlikte, cinsiyete bağlı farklılıkların bu algıyı etkileyebileceği ve öğretmenlik eğitimi programlarında bu etkenin göz önünde bulundurulması gerektiği belirtilmiştir. Öte yandan, sınıf düzeyi ile öğretmenlik alanı tercihlerinin mesleki yeterlilik algısı üzerinde kayda değer bir etkisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Deniz ve Gündoğdu (2008) 'Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi' isimli araştırmalarında; İstanbul'da ilk ve ortaöğretim okullarında çalışan 92 müzik öğretmeni ile çalışmışlardır. Araştırmalarında, öğretmenlerin mesleki alan yeterliklerine ilişkin görüşlerini değerlendirmişlerdir. Tarama modeline dayalı bu çalışmada, 47 maddeden oluşan bir anket uygulanmıştır. Veriler frekans ve yüzde analizleriyle çözümlenmiştir.

Sonucunda ise; müzik öğretmenleri kulak eğitimi ve genel müzik bilgisi alanlarında yeterli görülürken, ses eğitimi alanında teknik eksikliklerin dikkat çektiği görülmüştür. Çalgı eğitimi alanında öğretmenlerin okul çalgılarını kullanma konusunda yeterli oldukları, ancak piyano kullanımında yetersiz kaldıkları belirlenmiştir. Ayrıca, çalgı topluluğunu yönetme ve birlikte çalma becerilerinde eksiklikler gözlenmiştir. Tek sesli koro çalışmalarında yeterlilik bulunmasına rağmen, çok sesli koro yönetiminde yeterli seviyeye ulaşamadığı görülmüştür. Müzikal yaratıcılık ve özel öğretim yöntemlerinin uygulanması konusunda yetersizlikler öne çıkarken, teknoloji kullanımı ve materyal geliştirme konularında da eksik yönler tespit edilmiştir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi başlıklarına yer verilmiştir.

2.1 Araştırmanın Yöntemi

Eğitimi fakültesi müzik öğretmenliği programında bağlama eğitimi alan müzik öğretmeni adaylarının bağlama öğretebilme yeterliliklerini saptamak amacıyla yürütülen bu çalışma genel tarama modellerinden tekil tarama modeline göre yapılandırılmıştır. “Değişkenlerin, tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesi amacı ile yapılan araştırma modellerine tekil tarama modelleri denir” (Karasar, 2022, s. 111). Bu tür bir yaklaşımla, olaylara ya da olgulara ilişkin madde, birey, grup, kurum veya konu gibi birimlerin çeşitli değişkenler açısından ayrı ayrı betimlenmeye çalışıldığı; bu betimlemenin ise yalnızca geçmiş ya da şimdiyle sınırlı kalmayıp zaman içinde gelişimsel bir süreç olarak da ele alınabildiği belirtilmektedir (Karasar, 2022). Bu bağlamda, çalışmada; “Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı Bireysel Çalgı Dersi Bağlama Öğrencilerinin Bağlama Öğretebilme Yeterlilikleri Ne Durumdadır?” temel sorusuna cevap aranmıştır.

2.2 Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’nin farklı illerindeki üniversitelerde Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programında öğrenim gören toplam 16 bağlama öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler aşağıda listelenen üniversitelerde 3. ve 4. sınıf düzeyinde eğitim görmektedir.

- Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü,
- Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı,
- İstanbul Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
- Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı,
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı,

- Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı,
- Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı.

2.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada, senaryo temelli videolar eşliğinde anket soruları kullanılmıştır. “Anket, katılımcının daha önce belirlenmiş bir sıralamada ve yapıda oluşturulan sorulara karşılık vermesiyle veri elde etme yöntemidir” (Altunışık vd., 2005, s. 95). Bu yöntemin geleneksel anket tekniğinden farkı, katılımcılara belirli bir bağlam sunarak yanıtların daha durumsal ve gerçekçi olmasını sağlamasıdır. “Senaryo tabanlı anket, katılımcıların bir dizi senaryoya verdikleri yanıtları kullanarak karar kurallarını belirlemeyi amaçlayan bir anket yöntemidir” (Utomoa vd., 2020, s. 1).

Tablo 2.1. Maddelerin alt problemlere göre sınıflandırması

Boyut	Madde sayısı	Toplam Puan	En düşük puan	En yüksek puan
1. Boyut	6	24	1	5
2. Boyut	3	15	1	5
3. Boyut	13	61	1	7

Veri toplama aracında yer alan maddelerin puanlaması 1-7 arasında değişmektedir. Katılımcıların maddelere verdiği cevaplar her maddeye denk gelen puana göre hesaplanmaktadır. Cevaplarında herhangi bir öğretim yöntemi belirtmeyen katılımcılara 0 (sıfır) puan verilmektedir.

Tablo 2.2. Birinci alt probleme yönelik veri toplama aracının genel özellikleri

Maddeler	1	2	3	4	5	6
Maddelerin Puanlaması	3	3	3	5	5	5
Toplam Puan	24					

Tablo 2.3.2.’de görüldüğü üzere, 1. alt probleme yönelik hazırlanan veri toplama aracında 6 madde yer almaktadır. 1., 2. ve 3. maddeler 3 puan, 4., 5. ve 6.

maddeler 5 puan üzerinden puanlanmaktadır. Bu boyuttan alınabilecek en düşük puan 0 (sıfır) en yüksek puan ise 24'tür. Araştırmacı tarafından; 0-8 arası puanın düşük düzey yeterliliği, 9-16 arası puanın orta düzey yeterliliği ve 17-24 arası puanın yüksek düzey yeterliliği temsil ettiği kabul edilmiştir.

Tablo 2.3. İkinci alt probleme yönelik veri toplama aracının genel özellikleri

Maddeler	7	8	9
Maddelerin Puanlaması	5	5	5
Toplam Puan	15		

Tablo 2.3.3.'de görüldüğü üzere, 2. alt probleme yönelik hazırlanan veri toplama aracında 3 madde yer almaktadır. Tablodaki maddelerin hepsi 5 puan üzerinden puanlanmaktadır. Bu boyuttan alınabilecek en düşük puan 0 (sıfır) en yüksek puan ise 15'tir. Araştırmacı tarafından; 0-5 arası puanın düşük düzey yeterliliği, 6-10 arası puanın orta düzey yeterliliği ve 11-15 arası puanın yüksek düzey yeterliliği temsil ettiği kabul edilmiştir.

Tablo 2.4. Üçüncü alt probleme yönelik veri toplama aracının genel özellikleri

Maddeler	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Maddelerin Puanlaması	5	5	5	3	3	3	5	5	7	5	5	5	5
Toplam Puan	61												

Tablo 2.3.4.'de görüldüğü üzere, 3. alt probleme yönelik hazırlanan veri toplama aracında 13 madde yer almaktadır. 18. madde 7 puan, 13., 14 ve 15. maddeler 3 puan, geri kalan 10, 11, 12, 16, 17, 19, 20, 21 ve 22. maddeler 5'er puan üzerinden puanlanmaktadır. Bu boyuttan alınabilecek en düşük puan 0 (sıfır) en yüksek puan ise 61'dir. Araştırmacı tarafından; 0-20 arası puanın düşük düzey yeterliliği, 21-40 arası puanın orta düzey yeterliliği ve 41-61 arası puanın yüksek düzey yeterliliği temsil ettiği kabul edilmiştir.

2.4 Verilerin Toplanması

Veri toplamak için geliştirilen anket Google Forms uygulaması kullanılarak anket soruları ve videolar birbirini destekleyecek biçimde oluşturulmuş ve online ortamda katılımcılara ulaştırılmıştır. Katılımcıların kendilerine ulaşan link içerisinde yer alan videolu anketi yanıtlamaları istenmiştir. Araştırmanın neyi amaçladığı katılımcılara, anket içerisinde bilgilendirilmiş ve katılımcıların sorulara yönelik yanıtları toplanmıştır. Ardından toplanan veriler, verilen cevaplara göre kategorize edilip değerlendirmeye alınmıştır. Verilerin toplanması hususunda yetkili birimlerden gerekli izinler alınmıştır.

2.5 Verilerin Çözümlemesi

Katılımcılardan toplanan veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. “Betimsel analiz, nitel veri analizinde önceden belirlenmiş tematik bir çerçeveye göre verilerin işlenip özetlendiği, ardından tanımlayıcı ifadelerle sunulduğu ve en sonunda gerekirse yorumlandığı dört aşamalı bir süreçtir” (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 223–224).

Google Forms üzerinden ankete katılan katılımcıların yanıtları değerlendirilirken ilk önce her katılımcı bireysel olarak incelenmiş daha sonra sorulara verdikleri yanıtlara göre sınıflandırılmıştır. Katılımcıların anket sorularında belirtilen durumlarda nasıl bir yöntem uygulayacaklarını belirtmeleri istenmiş, kalıcı ve etkili öğrenmeyi gerçekleştirecek çeşitli yöntem belirtenler verdikleri yanıtlara göre değerlendirilmiştir. Ayrıca, bu nitel verileri desteklemek ve öğretme yeterliliklerinin düzeysel dağılımını belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilen bir puanlama cetveli kullanılmıştır.

Bu cetvel, bağlama öğretimine ilişkin davranışların değerlendirilmesi için oluşturulmuş, üç alan uzmanının görüşleri doğrultusunda yapılandırılmıştır. Puanlama cetveli, araştırmaya özel olarak hazırlanmış olup, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları sistematik biçimde yürütülmemiştir. Bu nedenle elde edilen puanlara ilişkin veriler, yalnızca betimleyici düzeyde değerlendirilmiş; genellemeye gidilmeden, nitel bulgulara destekleyici bir unsur olarak ele alınmıştır. Böylece sayısal puanlar, yazılı yanıtlarla birlikte yorumlanarak daha bütüncül bir değerlendirme yapılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde verilerin toplanıp çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular verilmektedir. Her alt probleme ilişkin elde edilen bulgular aşağıda soru sırasına göre paylaşılmıştır.

3.1 Öğretmen Adaylarının Bağlama Enstrümanı Hakkındaki Bilgileri Öğretebilme Yeterliliğine İlişkin Alt Probleme Dair Bulgular

Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanı hakkındaki bilgileri öğretebilme yeterliliği ne durumdadır? Alt problemi ile ilgili katılımcıların bağlama çalgısı hakkındaki temel bilgileri karşı tarafa aktarırken almış oldukları yeterlilik puanları Tablo 3.1. de verilmiştir. Tabloda sunulan bilgiler her madde için ayrı ayrı başlıklar altında yorumlanmıştır.

Tablo 3.1. Bağlama eğitimi alan öğretmen adaylarının çalgısının bilgi düzeyini karşı tarafa aktarmaya yönelik puan tablosu

Katılımcı	Madde No						Toplam Puan
	Madde 1	Madde 2	Madde 3	Madde 4	Madde 5	Madde 6	
K1	2	1	1	1	2	3	10
K2	2	1	1	1	1	1	7
K3	2	1	1	1	1	3	9
K4	2	3	1	3	3	3	15
K5	3	3	1	1	0	3	11
K6	2	1	1	1	1	1	7
K7	2	1	0	1	3	3	10
K8	3	1	3	3	3	1	14
K9	3	3	1	3	1	1	12
K10	3	1	1	1	1	1	8
K11	3	1	3	1	1	1	10
K12	2	1	3	2	1	3	12
K13	2	1	1	5	1	1	11
K14	0	1	1	1	0	0	3
K15	3	1	1	1	3	3	12

K16	2	1	1	3	3	1	11
Ortalama	10,12						

Tablo 3.1.'de katılımcılara verilen puanların yorumu ve açıklaması ayrıntılı bir şekilde aşağıda verilmiştir. Her bir soru ayrı ayrı incelenip katılımcıların yanıtlarına göre yorumlanmıştır.

3.1.1 Öğrencinizin Bağlamanın Tarihçesine İlişkin Verdiği Bilgilerin Kısmen Doğru Olduğunu Gördünüz. Bu Durumda Yaklaşımınız Nasıl Olurdu? (Madde 1)

16 katılımcıdan biri yeterliliği incelemek için geçerli sayılabilecek bir cevap vermemiştir. Diğer katılımcılardan dokuzu yanlış bilgileri düzelteceği cevabını vermiştir. Geriye kalan altı katılımcı ise öğrencilerin doğru verdiği bilgi için olumlu pekiştireç vereceğini, yanlışları ise düzelteceği cevabını vermiştir. Katılımcı görüşlerinde, öğretmen adaylarının çoğunluğunun öğrencilerin kısmen de olsa verdikleri doğru bilgileri görmezden geldikleri ve sadece yanlış verilen bilgileri düzeltme eğiliminde oldukları öne çıkmıştır.

3.1.2 Öğrencinizin Bağlama Enstrümanının Bölümlerini Yanlış Adlandırdığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yapardınız? (Madde 2)

Katılımcıların hepsi doğru bilgileri aktaracakları cevabını vermiştir. Ancak işlerinde 3 katılımcı aktardığı bilgileri sonraki derslerde de karşı taraftan dinleyecekleri yanıtını vermiştir. Katılımcı görüşlerinde, öğretmen adaylarının çoğunluğunun öğrenciye ders içerisinde anlattığı bilgileri zamana bağlı yineleme ve tekrar etme düşüncesinin zayıf kaldığı görülmüştür.

3.1.3 Öğrencinize, Kullandığı Bağlamanın Akort Düzeninin İsmi Sordunuz ve Yanlış Cevap Aldınız. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 3)

Bir katılımcı ek ders koyarak bu konuya değineceğini belirtmiştir. Diğer katılımcılar doğru bilgiyi aktaracaklarını ifade etmişlerdir. İçlerinden üç katılımcı ise aktardığı bilgileri sonraki derslerde soracağını dile getirmiştir. Katılımcı görüşlerinde, öğretmen adaylarının çoğunluğunun öğrenciye ders içerisinde anlattığı bilgileri zamana bağlı yineleme ve tekrar etme düşüncesinin zayıf kaldığı görülmüştür.

3.1.4 Öğrencinizin, Kullandığı Bağlamanın Akort Düzeninde Alt, Orta ve Üst Tellerin Akortlandığı Seslere İlişkin Verdiği Bilginin Kısmen Doğru Olduğunu Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yapardınız? (Madde 4)

15 Katılımcı doğru bilgileri aktaracaklarını ifade etmiştir. Bir katılımcı ise konuyu pekiştirene kadar öğrenciden geri dönüt alacağını belirtmiştir. 15 katılımcıdan beşi aktardığı bilgiler dahilinde öğrencilerden geri dönüt alacaklarını çeşitli şekillerde ifade ederken, bir katılımcı ise doğru bilgileri hatırlatıp, uygulayıp kalıcı olması tekrar tekrar dönüt alacağı yanıtını belirtmiştir. Katılımcı görüşlerinde, öğretmen adaylarının çoğunluğunun öğrenciye ders içerisinde anlattığı bilgileri zamana bağlı yineleme ve tekrar etmekten kaçındıkları öne çıkmıştır.

3.1.5 Öğrencinizin Bağlama Üzerindeki Notaları Bulmakta Zorlandığınızı Anladınız. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 5)

Bir katılımcı notaların bağlama perdesinde yazılı olan bir görseli çıktı olarak öğrenciye vereceğini belirtmiştir. Başka bir katılımcı ise herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Farklı bir yöntem belirten katılımcılardan biri bağlama klavyesine notaların isimlerini yazacağını vurgulamıştır. On üç katılımcı notaları bağlama üzerinde tekrar öğreteceği yanıtını vermiştir. İçlerinden dört katılımcı, verdikleri yanıtı ek olarak öğretime ve kalıcılığa dayalı yöntem ve tekniklerine de vurgulamışlardır. Katılımcıların çoğunluğu öğrencilere bağlama klavyesindeki nota yerlerini öğretirken çeşitli yöntemlere başvurmadıkları öne çıkmıştır.

3.1.6 Öğrencinizin Bağlama Üzerindeki Ses Değiştirici İşaret Almış Notaları Bulurken Problem Yaşadığınızı Fark Ettiniz. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 6)

Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Diğer katılımcıların hepsi doğru nota yerlerini tekrar öğreteceği yanıtını vermiştir. Katılımcılardan yedisi arızalı sesleri bulma mantığını ve farklı öğretim yöntemlerine de değinmiştir. Katılımcı görüşlerinde, ses değiştirici işaret almış nota yerlerini çeşitli yöntem ve teknik kullanarak öğrenciye aktaranların sayıca daha az olduğu görülmüştür.

Bağlamanın bilgi düzeyinin öğretime yönelik katılımcı puan ortalamasına baktığımızda yeterliliğin orta düzeyde seyrettiği söylenebilir.

3.2 Öğretmen Adaylarının Bağlama Enstrümanında Duruş ve Tutuş Tekniğini Öğretebilme Yeterliliğine Ait Alt Probleme Dair Bulgular

Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanında duruş ve tutuş tekniğini öğretebilme yeterliliği ne durumdadır? Alt problemi ile ilgili katılımcıların bağlama çalgısının doğru duruş ve tutuş tekniklerini karşı tarafa aktarırken almış oldukları

yeterlilik puanları Tablo 3.2. de verilmiştir. Tabloda sunulan bilgiler her madde için ayrı ayrı başlıklar altında yorumlanmıştır.

Tablo 3.2. Bağlama eğitimi alan öğretmen adaylarının çalgısının duruş ve tutuş tekniğini karşı tarafa aktarmaya yönelik puan tablosu-

Katılımcı	Madde No			Toplam Puan
	Madde 7	Madde 8	Madde 9	
K1	1	1	1	3
K2	2	4	5	11
K3	1	1	1	3
K4	4	0	3	7
K5	4	5	3	12
K6	4	4	3	13
K7	4	4	4	12
K8	2	2	2	6
K9	2	3	3	8
K10	3	2	3	8
K11	2	3	3	8
K12	4	4	5	13
K13	2	3	3	8
K14	0	0	0	0
K15	2	3	1	6
K16	2	2	2	6
Ortalama	7,75			

3.2.1 Öğrencinizin Mızrabı Çok Uzun Tuttuğunu Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 7)

Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Katılımcıların ikisi doğru tezene tutuş tekniğini sözlü olarak öğretecekleri cevabını vermiştir. Dört katılımcı doğru tezene tutuş tekniğini kendilerinin göstereceğini belirtmiştir. İki katılımcı ise öğrenciye doğru tekniği uygulatarak öğreteceğini ifade etmiştir. Birden fazla yöntem kullanan katılımcılardan birisi sözlü olarak uyarıp kendisinin doğru tekniği göstereceğini ifade ederken diğer bir katılımcı ise önce sözlü bir

şekilde uyarıp sonra öğrenciye uygulama yaptıracakını belirtmiştir. Diğer beş katılımcı ise doğru tezene tutuşunu gösterdikten sonra öğrencilere uygulamta yapacaklarını belirtmişlerdir. Bu soruda katılımcıların çoğunluğunun tezene tutuş tekniğini 1’ den fazla yöntem ile öğretme eğiliminde oldukları öne çıkmıştır.

3.2.2 Öğrencinizin Bağlamayı Tutarken Kolunu Tekne Üzerinde Yanlış Konumlandığını Gördünüz. Bu Durumda Yaklaşımınız Nasıl Olurdu? (Madde 8)

Fotoğraf 3.1. Bağlama Teknesinin Tutuşuna Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025)

Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Başka bir katılımcı ise bu soruya “Ona Aşık Veysel Olmadığını söyledim” yanıtını vermiştir. Katılımcıların ikisi doğru tutuş tekniğini sözlü olarak ifade edip düzelterek söyleyken, bir katılımcı doğru tutuşu sadece kendisi öğrenciye göstererek öğreteceğini belirtmiştir. İki katılımcı uygulamalı göstermeyi ifade etmiştir. Bu katılımcılar haricinde üçü bağlamanın doğru tutuşunu sözlü olarak öğrencilere söyledikten sonra aynı zamanda kendilerinin de görsel olarak gösterebilecekleri cevabını vermiştir. Bir katılımcı doğru tutuşu müdahale ederek düzeltip öğrencinin alışması için sözlü olarak uyaracağını vurgulamıştır. Dört katılımcı ise öğrenciye doğru tekniği uygulamalı olarak gösterdikten sonra müdahale ederek doğru tekniği öğretebileceklerini vurgulamışlardır. Hem sözlü hem uygulamalı gösterim hem de

öğrenciye müdahale ederek doğru tekniği kazandırmayı belirten bir katılımcı vardır. Tablo 3.2. ye baktığımızda madde 8'nin puan dağılımlarının çeşitlilik gösterdiğini görüyoruz. Bu soruda katılımcıların çoğunluğunun bağlama teknesinin doğru tutuş tekniğini 1' den fazla yöntem ile öğretme eğiliminde oldukları öne çıkmıştır.

3.2.3 Öğrencinizin Bağlamanın Sapını Yanlış Tuttuğunu Fark Ettiniz. Bu Durumda Yaklaşımınız Nasıl Olurdu? (Madde 9)

Fotoğraf 3.2. Bağlama Sapının Tutuşuna Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025)

Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Üç katılımcı bağlama sapının doğru tutuş biçimini sözlü olarak öğrenciye ifade edeceğini belirtmiştir. Bir katılımcı doğru tekniği kendisinin göstereceğini belirtirken başka bir katılımcı ise doğru tutuş şeklini müdahale ederek düzeltereğini ifade etmiştir. Beş katılımcı doğru tutuş biçimini sözlü söyleyeceğini ve kendisi tarafından göstereceğini belirtmiştir. İki katılımcı sözlü olarak ifade edip öğrencinin tutuşunu düzeltereğini belirtmiştir. Bir katılımcı kendisinin gösterdikten sonra öğrencinin yanlışını düzeltme yönünde yanıt vermiştir. İki katılımcı ise sözlü bir şekilde ifade edip, kendisinin gösterip en sonda öğrencinin doğrusunu yapana kadar uygulatacağını belirtmiştir. Bu soruda en çeşitli öğretme yöntemini kullanan katılımcı sayısı ikidir.

Bağlamanın doğru duruş ve tutuş tekniğinin öğretimine yönelik katılımcı puan ortalamasına baktığımızda yeterliliğin orta düzeyde seyrettiği söylenebilir.

3.3 Öğretmen Adaylarının Bağlama Enstrümanını Çalmayı Öğretebilme Yeterliliğine Ait Alt Probleme Dair Bulgular

Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanını çalmayı öğretebilme yeterliliği ne durumdadır? Alt problemi ile ilgili katılımcıların bağlama çalgısının doğru icra tekniklerini karşı tarafa aktarırken almış oldukları yeterlilik puanları Tablo 3.3. de verilmiştir. Tabloda sunulan bilgiler her madde için ayrı ayrı başlıklar altında yorumlanmıştır.

Tablo 3.3. Bağlama eğitimi alan öğretmen adaylarının çalgısının icra tekniklerini karşı tarafa aktarmaya yönelik puan tablosu

Katılımcı	Madde No													Toplam Puan
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
K1	0	2	2	2	1	1	3	2	2	2	2	1	4	24
K2	4	2	2	2	1	1	3	2	2	2	2	1	4	28
K3	1	2	5	2	1	1	3	3	2	2	0	1	2	25
K4	2	2	1	2	0	2	3	1	2	2	4	1	2	24
K5	0	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	4	22
K6	4	0	0	2	0	1	2	1	2	2	0	1	0	15
K7	2	4	2	2	0	1	2	2	2	2	1	3	2	25
K8	2	2	0	2	0	1	2	2	2	3	2	1	4	23
K9	1	2	0	2	1	1	4	2	6	0	0	2	0	21
K10	0	0	2	2	0	1	2	2	4	1	2	0	4	20
K11	3	3	0	0	1	0	3	0	2	1	0	3	2	18
K12	2	2	0	2	3	3	3	3	6	3	0	1	2	30
K13	1	2	0	2	1	1	3	0	4	2	2	2	4	24
K14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K15	2	4	4	2	1	1	3	3	6	4	1	5	2	38
K16	2	0	0	2	1	1	1	0	0	2	2	1	2	14
Ortalama	21,93													

3.3.1 Öğrencinizin Tezene Vuruşlarını Sürekli Aynı Yöne Doğru Hareket Ettirme Gibi Bir Alışkanlığı Olduğunu Gördünüz. Bu Durumda Ne Yapardınız? (Madde 10)

Bu sorudaki eksikliği veya durumu üç katılımcı fark edemediği için verdikleri yanıtların yeterli görülmediği varsayılmıştır. Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Videodaki durumu fark eden katılımcılardan üçü sözlü olarak düzeltme cevabını vermiştir. Üç katılımcı doğru tekniği kendilerinin göstereceğini veya görsel materyallerden yararlanacaklarını ifade etmiştir. Üç katılımcı uygulatma yaparak düzelterekğini vurgulamıştır. Bir katılımcı sözlü olarak ifade edip kendisinin görsel olarak doğru tekniği göstereceğini ve iki katılımcı ise görsel olarak ifade edip uygulatacaklarını belirtmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun bu soruda birden fazla öğretim yaklaşıma yönelmediği öne çıkmıştır.

3.3.2 Öğrencinizin, Bağlamadaki Tavır Uygulamalarında Zorlandığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 11)

Katılımcılardan dördü videodaki durumu düzeltmek için net bir yöntem ifade etmemiştir. İki katılımcı doğru tavır tekniğini uygulamalı olarak göstereceklerini belirtmişlerdir. Yedi katılımcı ise derste tavrı geliştirmeye yönelik alıştırmalar yaptıracaklarını ifade etmiştir. Bir katılımcı öğrencinin duruş tutuşunu düzelterip daha sonra kendisinin gösterebileceğini ifade ederken iki katılımcı ise kendisinin gösterip daha sonra alıştırma uygulaması yaptıracağını belirtmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun bu soruda birden fazla öğretim yaklaşıma yönelmediği öne çıkmıştır.

3.3.3 Öğrencinizin, Bağlamada Tek Bir Perde Üzerinde Yapılan Tavır Uygulamalarında Başarılı Olduğunu Ancak Eser İçerisinde Uygulamakta Zorluk Çektiğini Fark Ettiniz. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 12)

Bu soruda sekiz katılımcı “doğru tezene vuruşlarını çalmasını söyledim”, “daha hızlı icra etmesini söyledim” vb. cevaplar vermiştir. Bir katılımcı öğretilcek eseri tekrar tekrar dinletmeyi belirtmiştir. Beş katılımcı öğrencinin zorlandığı bölümleri tekrar uygulatarak öğreteceğini ifade etmiştir. Bir katılımcı eseri ağır bir şekilde parça parça çalıştırıp öğreteceğini belirtmiştir. Başka bir öğrenci ise eseri tekrar dinletip parçalara ayırarak çalıştırıp en son bir bütün şeklinde uygulatacağını belirtmiştir. 8 katılımcının tavır öğretimine yönelik etkili bir yaklaşım belirtememesi geri kalan katılımcıların ise çoğunluğunun birden fazla

yönteme başvurmaması bu soruya yönelik öğretmen adaylarının bağlamada tavır öğretimine yönelik uygulamalara yetersiz kaldığı eğilimini öne çıkarmaktadır.

3.3.4 Öğrencinizin, Bağlama Üzerindeki Büyük İkili Aralıktan Oluşan Notaları (Do-Re, Re-Mi Gibi) Seslendirirken 1. ve 4. Parmakları Kullandığını Gördünüz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 13)

İki katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Bir katılımcı bu soruya “etütler veririm” şeklinde kısa bir yanıt vermiştir. On üç katılımcı ise uygun veya daha doğru parmak numarasını öğrencilere öğretecekleri cevabını belirtmiştir. Katılımcıların çoğunluğu parmak numaralarına ilişkin tekniklere büyük oranda sahip oldukları görünüyor. Ancak özel gereksinimli durumları düşündüğümüz senaryoda izlenen yaklaşım belirsizdir.

3.3.5 Öğrencinizin, Bağlama Üzerindeki Küçük İkili Aralıktan Oluşan Notaları (Si-Do, Mi-Fa Gibi) Seslendirirken 1. Ve 2. Parmakları Kullandığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yaptınız? (Madde 14)

Altı katılımcı sorudaki davranışın yanlış olduğunu düşünerek doğru parmak kullanımını göstereceklerini belirtmişlerdir. Katılımcılardan dokuzu sorudaki durumun doğru bir davranış olduğunu belirterek olumlu pekiştireç vereceklerini belirtmişlerdir. Bir katılımcı ise doğru olduğunu belirteceğini ve duruma göre başka parmak numaralarının da gelebileceğini vurgulamıştır. Katılımcıların çoğu doğru davranış gerçekleştiğinde olumlu pekiştireç verme eğiliminde oldukları öne çıkmıştır.

3.3.6 Öğrencinizin, Re-Mi-Fa Notalarından Oluşan Bir Motifi Seslendirirken 1., 2. Ve 3. Parmakları Kullandığını Gördünüz. Bu Durumda Yaklaşımınız Nasıl Olurdu? (Madde 15)

Bir katılımcı sorudaki durumu doğru olduğunu belirtmiştir. Bir katılımcı ise herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. On iki katılımcı sorudaki parmak numaralarının uygun olmadığını ve daha uygun ve daha doğru olan parmak numaralarını öğreteceklerini belirtmiştir. Bir katılımcı ise öğrenciye daha rahat yapabileceği başka türlü çözümler üreteceğini ifade etmiştir. Bir katılımcı ise eser içerisinde geldiği takdirde doğru kabul ettiğini ve öğrencinin zorlanacağı durumlarda başka alternatifler üreteceğini vurgulamıştır. Katılımcıların çoğunluğu parmak numaralarına ilişkin tekniklere büyük oranda sahip oldukları görünüyor. Uygun seviye de olmayan öğrencilere veya özel gereksinim durumlarında uygulanacak öğretim yaklaşımı az sayıda katılımcıda görülmektedir.

3.3.7 Öğrencinizin Dizек Üzerinde Yazan Notaları ve Tartım Kalıplarını Bağlama Üzerinde Uygularken Zorluk Yaşadığını Anladınız. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 16)

Fotoğraf 3.3. Dizек Üzerinde Yazan Notaları ve Tartım Kalıplarını Bağlama Üzerinde Uygulatmaya Dair Senaryo Örneğı (yazarın kişisel arşivi, 2025)

Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Katılımcılardan biri tartım kalıplarını tekrar anlatacağını belirtmiştir. Beş katılımcı videoda izledikleri problemi çözmek için bağlamada pratik yaptırarak sorunu çözecekleri cevabını vermiştir. Bir katılımcı tartım kalıplarını tekrar anlatıp bağlamada görsel olarak göstereceğı cevabını vermiştir. Yedi katılımcı ise tartım kalıplarını tekrar anlatarak bağlamada öğrenciye uygulatacağı ifadesine değinmiştir. Bir katılımcı doğru tekniğı kendisinin bağlama üzerinde örnekleyip, öğrenci ile uygulama yapacağı cevabını belirtmiştir. 1’ den fazla yöntem kullanan katılımcı sayısı daha fazladır.

3.3.8 Öğrencinizin; Bağlamada Basit, Bileşik ve Aksak Ölçülerdeki Alıştırma ve Eserleri Seslendirirken Bu Ölçülerden Herhangi Birinde veya Genelinde Sorun Yaşadığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 17)

Fotoğraf 3.4. Bağlamada Basit, Bileşik ve Aksak Ölçülerdeki Alıştırma ve Eserleri Uygulamaya Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025)

Sorudaki duruma yönelik üç katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Bir ise katılımcı videodaki durumun doğru olduğunu ve olumlu pekiştireç vereceğini belirtmiştir. İki katılımcı videodaki durumu çözmek için ritim konusunu tekrar öğreteceklerine değinmişlerdir. Yedi katılımcı bağlama üzerinde farklı uygulamalar ve tekrarlar yapacaklarını ifade etmiştir. Üç katılımcı ise öğrencinin yaşadığı ritim problemini çözmek için önce ritim konusuna değinip sonra bağlama üzerinde pratik yaptıracağı cevabını vermiştir. Öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri yanıtlardaki kullandıkları yöntem sınırlı kalmıştır.

3.3.9 Öğrenciniz, Vermiş Olduğunuz Bir Eserin Notalarını Bağlama Üzerinde Doğru Bastığını Ama Aynı Zamanda Tezene Yönlerini Yanlış Vurduğunu Gördünüz. Bu Durumda Ne Yapardınız? (Madde 18)

Fotoğraf 3.5. Bağlamada Bir Eseri Notasına Uygun ve Tezene Vuruş Yönlerine Dikkat Ederek Uygulatmaya Dair Senaryo Örneği (yazarın kişisel arşivi, 2025)

İki katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Katılımcılardan üçü sözlü bir şekilde doğru bilgiyi verip videodaki durumu düzelteceklerini belirtmişlerdir. Altı katılımcı bağlamada pratik yaparak uygulama yapacağını belirtmiştir. Bir katılımcı doğru tezene vuruşlarını kendisi gösterip daha sonra bağlamada uygulama yapacaklarını belirtmişlerdir. Başka bir katılımcı sözlü ifade ettikten sonra uygulatma yapacağını belirtmiştir. Üç katılımcı ise sözlü şekilde uyarıp, kendisinin doğrusunu gösterip en sonda öğrenciye bağlama üzerinde uygulama yapacağı yanıtını vermiştir. Bu soruya birden fazla öğretim yöntemi belirten öğretmen adayları sayısı daha azdır.

3.3.10 Öğrenciniz Bir Eseri Çalarken Ritme Uyuma Problemi Yaşadığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Tepkiniz Ne Olurdu? (Madde 19)

Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Bir katılımcı öğrencinin ritim problemi yaşamaması için sözlü olarak uyarıp ve doğru yaptığında elde edeceği kazanımları açıklayacağı cevabını vermiştir. İki katılımcı daha sakin ve ağır tempoda çalıştırılması gerektiğini vurgulamıştır. Dokuz katılımcı yaşanan problemi düzeltmek için farklı yöntemlere başvurdıkları cevaplarında görülmüştür. Katılımcılardan ikisi metronomu dikkatle dinleyip öğrenci metronoma uyana kadar

tekrar tekrar çaldırırım cevabını vermiştir. Bir katılımcı ise bağlamada farklı örnekler uygulayıp parçadan bütüne yöntemi ile öğreteceğini belirtmiştir. Katılımcıların, yaşanan ritim problemine çözmek için metronomdan yararlanarak bona ve solfej gibi kavramlara yönelme eğilimi yanıtlarda öne çıkmıştır.

3.3.11 Öğrencinizin, Bir Eseri Deşifre Edip Çalabildiğini, Ancak Eserin Seslendirilmesi Gereken Asıl Hızına Ulaşmakta Zorlandığını Fark Ettiniz. Bu Durumda Ne Yaptardınız? (Madde 20)

Beş katılımcıdan birisi videodaki problemi çözmek için kendisinin “icra edip öğrenciye eserin ne kadar güzel olduğunu hissettirim” yanıtını vermiştir. İki katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Diğer iki katılımcı ise öğrencinin öncesinde tamamen deşifre yaparak gerekli hıza ulaşabileceği yanıtını vermiştir. Üç katılımcı parmak alıştırmaları ile çözüme ulaşacağını belirtmiştir. Altı katılımcı eseri düşük tempoda başlatıp kademe kademe arttırarak problemin çözüleceği cevabını vermiştir. İki katılımcı ise eseri ölçülere ayırıp ağır tempoda çalıştırıp daha sonra tempoyu kademe kademe arttırarak öğrencinin gerekli hıza ulaşmasını sağlayacaklarını belirtmişlerdir. Çoğu katılımcı bu soruya yönelik yanıtlarında hızlı eserleri icra etmek için daha ağır çalışılmasını vurgulamışlardır.

3.3.12 Öğrencinizin Bağlamanın Sesini Net Çıkaramadığını Anladınız. Bu Durumda Nasıl Bir Yol İzlediniz? (Madde 21)

Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiştir. Bir katılımcı videodaki sorunun tezene tutuşunda olduğunu belirtip düzeltmek için alıştırmalar vereceğini ifade etmiştir. Dokuz katılımcı parmakların klavye üzerine yanlış basıldığını ifade edip duruş ve tutuş pozisyonunu düzelterek çözüme ulaşacaklarını belirtmiştir. İki katılımcı parmak egzersizleri yaptıracığını belirtmiştir. İki katılımcı tutuşu düzelterek ve parmak egzersizleri yaptırarak problemi düzelteceğini belirtmişlerdir. Bir katılımcı ise öğrencinin tutuşunu düzelterek, egzersiz yaptırıp ve yaptırdığı egzersizlere sürekli çalışmasını söyleyeceğini vurgulamıştır. Bağlamadan temiz ses elde etmek için parmak baskılarının güçlendirilmesi gerektiğinin ve buna dair egzersizlerin verilmesi hususunda katılımcıların farkındalıklarının geri planda kaldığı görülmüştür.

3.3.13 Öğrencinizin Bağlama Enstrümanında Eş Zamanlı Sağ ve Sol El Koordinasyonu Sağlamakta Zorlandığını Gördünüz. Bu Durumda Nasıl Davranırdınız? (Madde 22)

Üç katılımcılardan birisi bağlama enstrümanının belki de öğrenciye göre iyi bir tercih olmadığını belirtmiştir. Bir katılımcı herhangi bir öğretim yaklaşımı belirtmemiş, diğeri ise öğrenciyi sıkmadan ek çalışma alarak düzelteceğini

vurgulamıştır. Yedi katılımcı problemi çözmek için parmak alıştırmaları yaptıracaklarını ifade etmiştir. Altı katılımcı ise sağ ve sol eli ayrı ayrı çalıştırıp daha sonra iki eli eş zamanlı kullanarak çalıştırmayı belirtmiştir. İki veya daha fazla yöntem kullanan öğretmen adayı daha az sayıdadır.

Bağlamanın icra tekniklerinin öğretimine yönelik katılımcı puan ortalamasına baktığımızda yeterliliğin orta düzeyde seyrettiği söylenebilir.

Tablo 3.4. Alt problemlere ilişkin elde edilen bulguların genel görünüm tablosu

Soru Sayısı	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Toplam
Puanlar	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	7	5	5	5	5	
K1	2	1	1	1	2	3	1	1	1	0	2	2	2	1	1	3	2	2	2	2	1	4	34
K2	2	1	1	1	1	1	2	4	5	4	2	2	2	1	1	3	2	2	2	2	1	4	46
K3	2	1	1	1	1	3	1	1	1	1	2	5	2	1	1	3	3	2	2	0	1	2	37
K4	2	3	1	3	3	3	4	0	3	2	2	1	2	0	2	3	1	2	2	4	1	2	46
K5	3	3	1	1	0	3	4	5	3	0	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	4	45
K6	2	1	1	1	1	1	4	4	3	4	0	0	2	0	1	2	1	2	2	0	1	0	33
K7	2	1	0	1	3	2	4	4	4	2	4	2	2	0	1	2	2	2	2	1	3	2	46
K8	3	1	3	3	3	1	2	2	2	2	2	0	2	0	1	2	2	2	3	2	1	4	43
K9	3	3	1	3	1	1	2	3	3	1	2	0	2	1	1	4	2	6	0	0	2	0	41
K10	3	1	1	1	1	1	3	2	3	0	0	2	2	0	1	2	2	4	1	2	0	4	36
K11	3	1	3	1	1	1	2	3	3	3	3	0	0	1	0	3	0	2	1	0	3	2	36
K12	2	1	3	2	1	3	4	4	5	2	2	0	2	3	3	3	3	6	3	0	1	2	55
K13	2	1	1	5	1	1	2	3	3	1	2	0	2	1	1	3	0	4	2	2	2	4	43
K14	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
K15	3	1	1	1	3	3	2	3	1	2	4	4	2	1	1	3	3	6	4	1	5	2	56
K16	2	1	1	3	3	1	2	2	2	2	0	0	2	1	1	1	0	0	2	2	1	2	31
Ortalama	2,25	1,37	1,31	1,81	1,81	1,75	2,43	2,56	2,62	1,62	1,81	1,25	1,75	0,75	1,06	2,43	1,56	2,75	1,87	1,18	1,5	2,37	39,43
Toplam Puan	24						15				61												100

Öğretmen adaylarının bağlamaya ilişkin bilgi, duruş-tutuş ve icra biçimlerini öğrencilere aktarabilme becerisinin yeterliliğini saptamaya yönelik oluşturulan tablo 3.4'e göre, öğretmen adaylarının tamamı belli puanlar almıştır. Toplam puanı Sıfır alan aday bulunmamaktadır. Bu durum öğretmen adaylarının bağlamaya ilişkin birikimleri aktarma konusunda belli düzeyde yeterliliğe sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir. Katılımcıların soru başına gelen ortalamalarına baktığımızda 2. alt probleme ilişkin sorulara verilen yanıtların puanları ortalamanın üzerinde olduğu görülüyor. Buradan hareketle öğretmen adaylarının bağlamanın doğru duruş ve tutuşu aktarma konusunda daha çeşitli öğretim yaklaşımı uygulayacakları öne çıkmıştır. Bilgiyi ve icra deneyimlerini aktarmada daha az sayıda öğretim yöntemi uygulayacakları çıkarımı yapılabilir. Diğer taraftan değerlendirmeler sonucu katılımcıların toplam almış oldukları puanların 3 ila 56 puan arasında yığılım gösterdiği dikkat çekmektedir. 50 üzeri puan alan katılımcı sayısı 2'dir. Katılımcı görüşlerinin büyük bir kısmının 50 puanın altında seyretmesi,

bağlamaya ilişkin deneyimlerin aktarımında, beklenen düzeyde yeterliliğe sahip olmadıkları şeklinde yorumlanabilir. Buna karşın 50 üzeri puan alan katılımcı sayısı dikkate alındığında belli sayıda öğretmen adayının bağlamaya ilişkin deneyimleri aktarmada kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir. Genel bir değerlendirme ile müzik öğretmeni adaylarının bağlama çalgısına ilişkin bilgileri, tutuşu ve icra biçimleri aktarımı konusundaki yeterliliklerinin beklenen düzeyde olmadığı düşünülmektedir.

4. TARTIŞMA

Bu çalışma, müzik öğretmenliği programında eğitim gören bağlama öğrencilerinin bağlama öğretme becerilerini senaryo temelli anket soruları ile incelemiştir. Elde edilen veriler, katılımcıların öğretim sürecinde karşılaştıkları durumlara yanıt olarak kullandıkları yöntemlerin yeterince çeşitlilik göstermediğini ve pedagojik yeterliliklerinin henüz gelişim aşamasında olduğunu göstermektedir. Bu durum, müzik öğretmeni adaylarının enstrüman öğretiminde sadece teknik becerilere değil, aynı zamanda pedagojik yeterliliğe de ihtiyaç duyduklarını açıkça ortaya koymaktadır (Küçükosmanoğlu, 2013).

Senaryo sorularına verilen yanıtların incelenmesinde, bazı katılımcıların problem çözücü ya da öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik farklı yöntemler sunamadıkları ve sadece "öğretim" gibi yüzeysel yanıtlarla yetindikleri gözlemlenmiştir. Bu durum, öğretim süreçlerinde birden fazla öğretim stratejisine hakimiyetin zayıf kaldığını ortaya koymaktadır. Ayrıca Ertürk (2020), öğretmen adaylarının mesleki uygulamalarda alternatif öğretim stratejilerini kullanmakta yetersiz kaldığını ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi gerektiğini de belirtmektedir.

Bununla birlikte, bazı katılımcıların hem sözlü anlatım hem de uygulamalı öğretim yöntemlerini kullanmaları, farklı öğretim stratejilerine dair bir farkındalık geliştirmeye başladıklarını göstermektedir. Bu durum, öğretmen adaylarının eğitim süreçlerinde birden fazla yöntemi bir araya getirme eğiliminde olduklarını, ancak bu yeteneklerin henüz sistematik hale gelmediğini göstermektedir. Şendurur ve Akyol (2017) enstrüman öğretiminde yalnızca çalma becerisinin yeterli olmadığını, aynı zamanda etkili öğretim tekniklerinin de öğretmen yeterliliğinin vazgeçilmez bir parçası olduğunu vurgulamaktadır.

Araştırma sonuçları, bağlama öğretimine yönelik öğretim yeterliliklerinin geliştirilmesinde uygulamalı etkinliklerin önemini ortaya koymaktadır. Katılımcıların yanıtlarının çoğu teorik bilgilerle sınırlı kalmış, öğretim planlaması, değerlendirme ve öğrenci merkezli yaklaşımlar gibi konulara yeterince yer verilmemiştir. Bu da şunu göstermektedir ki, lisans düzeyindeki bağlama eğitim derslerinde öğretmen adaylarına sadece bireysel enstrüman becerileri değil, aynı zamanda bu becerileri başkalarına aktarma yöntemleri de öğretilmelidir (Öztürk ve Yıldız, 2019).

Çalışmanın sınırlamaları arasında, katılımcı sayısının azlığı ve kullanılan puanlama aracının geçerlilik ve güvenilirliği açısından bir testten geçirilmemiş olması bulunmaktadır. Bu nedenle elde edilen sonuçlar genellenemez, fakat betimsel analiz ile elde edilen veriler mevcut durumun tanımlanması açısından önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, öğretmen adaylarının bağlama öğretimi ile ilgili yöntemsel yeterliliklerinin artırılması gerekmektedir. Programlara senaryo odaklı uygulamalar, mikro öğretim çalışmaları ve rehberlik eden öğretim stajları dahil edilerek, öğretme becerileri hem teorik hem de pratik düzeyde desteklenmelidir. Ayrıca, eğitimcilerin bu süreçte öğretmen adaylarına rehberlik etmeleri ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak esnek öğretim yöntemleri geliştirmeleri teşvik edilmelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2021).

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmada, müzik öğretmenliği programında öğrenim gören 3. ve 4. sınıf bağlama öğrencilerinin, bağlama enstrümanını öğretme yeterlilikleri senaryo temelli sorular aracılığıyla incelenmiştir. Elde edilen bulgular, katılımcıların öğretme sürecine yönelik yöntem bilgisinin sınırlı olduğunu, özellikle karşılaştıkları özgün öğretim durumlarında çeşitlendirilmiş stratejiler geliştirme konusunda yetersizlik yaşadıklarını göstermektedir. Öğretme eylemi çoğunlukla sözlü açıklama ya da gösterimle sınırlı kalmış, öğrenci merkezli uygulama ve çözüm üretme becerileri yeterince ortaya konulamadığı görülmüştür.

Ayrıca bazı katılımcıların aynı sorulara yönelik yüzeysel, kısa ve pedagojik temelden uzak yanıtlar verdikleri tespit edilmiştir. Bu durum, öğretmen adaylarının enstrüman öğretimini yalnızca çalma becerisi olarak algıladıkları ve öğretim sürecine dair sistemli bir yaklaşıma sahip olmadıklarını düşündürmektedir. Buna karşın, az sayıda katılımcının çoklu yöntemlere başvurduğu görülmüş ve bu katılımcıların öğretme sürecine daha bütüncül yaklaştıkları anlaşılmıştır. Bu bulgular doğrultusunda, mevcut yeterlilik düzeyinin gelişime açık olduğu, öğretim becerilerinin desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Bağlama öğretimine yönelik uygulamalı ders içerikleri, öğretim yöntem ve teknikleriyle bütünleştirilmelidir. Öğrencilere sadece çalma becerisi değil, aynı zamanda bu beceriyi farklı öğrencilere nasıl aktaracakları sistematik biçimde öğretilmelidir.
- Senaryo temelli öğretim uygulamaları, müzik öğretmenliği lisans programlarına dâhil edilmelidir. Gerçek yaşam durumlarını içeren öğretim senaryoları sayesinde, öğrencilerin pedagojik düşünme ve çözüm üretme becerileri geliştirilebilir.
- Mikro öğretim ve ders tasarımı temelli uygulamalar, öğrencilerin öğretim süreçlerine yönelik farkındalıklarını artırmada etkili olabilir. Bu tür etkinlikler aracılığıyla öğretmen adayları, geri bildirim alarak uygulama becerilerini geliştirebilir.

- Geçerlilięi ve güvenirliği sağlanmış lme araçlarının kullanılması, öğretme yeterliklerine ilişkin değerlendirmelerin daha sağlıklı yapılmasına katkı sağlar. Bu nedenle, bu alanda özgün değerlendirme araçları geliştirilmelidir.
- İleriki çalışmalarda, niteliksel ve niceliksel veri toplama yöntemleri birlikte kullanılabilir. Katılımcı sayısı artırılarak farklı sınıf düzeyleri ve kurum türleri karşılaştırmalı olarak incelenebilir.
- Aynı araştırma, farklı enşrmanlara veya farklı üniversitelerdeki öğrencilere uygulanarak geniş kapsamlı karşılaştırmalar yapılabilir. Böylece müzik ęretmenlięi eğitiminde genel bir yeterlilik profili oluşturmak mümkün olabilir.

KAYNAKLAR

- Aktağ, I. ve Walter, J. (2005). Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterlilik Duygusu. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 127-131. https://doi.org/10.1501/sporm_0000000055
- Alpaydın, Y., Kocabaş, C., Dervişoğulları, M. ve Çakır, S. (2019). Öğretmenlik Eğitiminde Kazandırılan Yeterliliklerin Öğretmenlik Mesleği ile Uyumu: Öğretmen Görüşlerine Dayalı Bir Karma Araştırma. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 49(49), 17-49. <https://doi.org/10.15285/maruaeabd.525252>
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (5. Baskı). Sakarya Yayıncılık.
- Baykara, Ü. ve Akbulut, C. Ü. (2024). Bağlama Eğitiminde Bilgi Aktarım Süreçleri: Geleneksel ve Modern Yöntemlerin İncelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 3547-3561. <https://doi.org/10.51460/baebd.1594672>
- Çelik, E., Yılmaz, H. ve Kaya, S. (2018). Mesleki Yeterlilik ve İş Başarısı İlişkisi Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 45-59. <https://doi.org/10.20860/ijoses.1664950>
- Çiftçi, H. E. ve Erim, A. (2022). Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Çalışma Taktiklerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 236-252. <https://doi.org/10.21666/muefd.901451>
- Çuhadar, C. H. (2016). Müzik ve Müzik Eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 217-230. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.45892>
- Demirel, S. (1995). *Bağlama Öğretim Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ertürk, E. (2020). Öğretmen Adaylarının Öğretim Stratejileri Kullanımı Üzerine Bir İnceleme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 45-58. <https://doi.org/10.26466/opus.825157>
- Göç, M. F. (2024). *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Yürütülen Bireysel Çalgı Eğitimi Bağlama Dersi Öğretim Sürecinin İncelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi] Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.983862>
- Gündoğdu, P. ve Deniz, J. (2008). Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 27(27), 119-134.
- Gündüz, Ü. (2019). *Müzik Öğretmenliği Bireysel Çalgı Eğitimi (Bağlama) Dersine Yönelik Öğretim Elemanları Görüşleri* [Yüksek Lisans Tezi] İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya. <https://doi.org/10.15285/maruaeabd.1369933>
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Felsefe, Yöntem, Analiz* (4. Baskı). Ankara Seçkin Yayıncılık.
- Kalyoncu, N. (2004, Nisan 7-10). *Müzik Öğretmeni Yeterlilikleri ve Güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı* [Bildiri sunumu]. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye. <https://doi.org/10.53444/deubefd.902040>
- Karasar, N. (2022). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (37. Baskı). Nobel Yayıncılık.

- Kurubaş, B. (2015). *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Yöresel Bağlama Tavrılarının Öğretimine Yönelik Değerlendirmeler* [Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum. <https://doi.org/10.29228/asos.43784>
- Küçükosmanoğlu, M. (2013). Öğretmen Yeterlikleri ve Öğretmen Eğitimi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 35-48. <https://doi.org/10.14527/9786052418222.26>
- Lehimler, E. (2015). Müzik Öğretmenlerinin Derslerinde Ana Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching)*, 4(4), 257-264. <https://doi.org/10.47770/ukmead.1081319>
- MEB [Millî Eğitim Bakanlığı]. (2016). <https://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.php?ara=6> 5 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- MEB [Millî Eğitim Bakanlığı]. (2017). <https://oygm.meb.gov.tr/> adresinden 5 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- MEB [Millî Eğitim Bakanlığı]. (2022). <https://mufredat.meb.gov.tr/> 4 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- MYK [Mesleki Yeterlilik Kurumu] (2015). <https://www.myk.gov.tr/tr> adresinden 9 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- Özata, C. (2019). *Başlangıç Düzeyi Bağlama Eğitiminde 'Programlı Öğretim Modelinin Çalma Performansına Etkisi: Halk Eğitim Merkezi Örneği* [Yüksek Lisans Tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu. <https://doi.org/10.30561/sinopUSD.1402401>
- Özen, A. (2010). *Müzik Eğitiminde Yöntem ve Yaklaşımlar*. Ankara Müzik Eğitim Yayınları.
- Öztürk, G. ve Yıldız, D. (2019). Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Rolü. *Müzik Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 23-38. <https://doi.org/10.16916/aded.1576887>
- Parasız, G. (2010). Eğitim Müziği Eksenli Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Tespitine Yönelik Bir Çalışma. *Sanat Dergisi* (15), 19-24. <https://doi.org/10.26466/opus.893844>
- Şendurur, E. ve Akyol, E. (2017). Enstrüman Öğretiminde Pedagojik Yeterliklerin Önemi. *Müzik Bilimleri Dergisi*, 4(2), 67-82.
- TDK [Türk Dil Kurumu Sözlüğü] (2025). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 9 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- TMA [Türk Maarif Ansiklopedisi] (2005). <https://turkmaarifansiklopedisi.org.tr/egitim/#yazar-1> adresinden 11 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- Uçan, A. (1990). Müzik Eğitiminin Niteliği, Üç Ana Türü ve Bazı Temel Sorunları. *Orkestra Aylık Dergisi Müzik Dergisi*, 29 (207), 32-34-36.
- Uçan, A. (1997)., *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2006). *Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri* [Bildiri Sunumu]. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2024.-1334690>
- Utomoa, D. S., Onggo, B. S. S., Eldridge, S., Daud, A. R. ve Tejaningsih. (2020). Eliciting Agents' Behaviour Using Scenario-Based Questionnaire In Agent-Based Dairy Supply Chain Simulation. <https://doi.org/10.1080/17477778.2020.1753251>
- Üstün, E. (2010). *Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Uygulanmakta Olan Bireysel Çalgı Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik*

Problemlerin İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya. <https://doi.org/10.30692/sisad.1254245>

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. baskı). Ankara Seçkin Yayıncılık.

YÖK [Yükseköğretim Kurulu] (2018). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı*. <https://www.yok.gov.tr/> adresinden 9 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.

EKLER

EK 1 Anket Soruları

Soru 1

Öğrencinizin bağlamanın tarihçesine ilişkin verdiği bilgilerin kısmen doğru olduğunu gördünüz. Bu durumda yaklaşımınız nasıl olurdu?

Soru 2

Öğrencinizin bağlama enstrümanının bölümlerini yanlış adlandırdığını fark ettiniz. Bu durumda ne yapardınız?

Soru 3

Öğrencinize, kullandığı bağlamanın akort düzeninin ismini sordunuz ve yanlış cevap aldınız. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Soru 4

Öğrencinizin, kullandığı bağlamanın akort düzeninde alt, orta ve üst tellerin akortlandığı seslere ilişkin verdiği bilginin kısmen doğru olduğunu fark ettiniz. Bu durumda ne yapardınız?

Soru 5

Öğrencinizin bağlama üzerindeki notaları bulmakta zorlandığını anladınız. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Soru 6

Öğrencinizin bağlama üzerindeki ses değiştirici işaret almış notaları bulurken problem yaşadığını fark ettiniz. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Soru 7

Öğrencinizin mızrabı çok uzun tuttuğunu fark ettiniz. Bu durumda ne yapardınız?

Soru 8

Öğrencinizin bağlamayı tutarken kolunu tekne üzerinde yanlış konumlandığını gördünüz. Bu durumda yaklaşımınız nasıl olurdu?

Soru 9

Öğrencinizin bağlamanın sapını yanlış tuttuğunu fark ettiniz. Bu durumda yaklaşımınız nasıl olurdu?

Soru 10

Öğrencinizin tezene vuruşlarını sürekli aynı yöne doğru hareket ettirme gibi bir alışkanlığı olduğunu gördünüz. Bu durumda ne yaptınız?

Soru 11

Öğrencinizin, bağlamadaki tavır uygulamalarında zorlandığını fark ettiniz. Bu durumda nasıl bir yol izlediniz?

Soru 12

Öğrencinizin, bağlamada tek bir perde üzerinde yapılan tavır uygulamalarında başarılı olduğunu ancak eser içerisinde uygulamakta zorluk çektiğini fark ettiniz. Bu durumda nasıl bir yol izlediniz?

Soru 13

Öğrencinizin, bağlama üzerindeki büyük ikili aralıktan oluşan notaları (do-re, re-mi gibi) seslendirirken 1. ve 4. parmakları kullandığını gördünüz. Bu durumda ne yaptınız?

Soru 14

Öğrencinizin, bağlama üzerindeki küçük ikili aralıktan oluşan notaları (si-do, mi-fa gibi) seslendirirken 1. ve 2. parmakları kullandığını fark ettiniz. Bu durumda ne yaptınız?

Soru 15

Öğrencinizin, re-mi-fa notalarından oluşan bir motifi seslendirirken 1., 2. ve 3. parmakları kullandığını gördünüz. Bu durumda yaklaşımınız nasıl olurdu?

Soru 16

Öğrencinizin dizek üzerinde yazan notaları ve tartım kalıplarını bağlama üzerinde uygularken zorluk yaşadığını anladınız. Bu durumda nasıl bir yol izlediniz?

Soru 17

Öğrencinizin; bağlamada basit, bileşik ve aksak ölçülerdeki alıştırma ve eserleri seslendirirken bu ölçülerden herhangi birinde veya genelinde sorun yaşadığını fark ettiniz. Bu durumda nasıl bir yol izlediniz?

Soru 18

Öğrenciniz, vermiş olduğunuz bir eserin notalarını bağlama üzerinde doğru bastığını ama aynı zamanda tezene yönlerini yanlış vurduğunu gördünüz. Bu durumda ne yaptınız?

Soru 19

Öğrenciniz bir eseri çalarken ritme uyma problemi yaşadığını fark ettiniz. Bu durumda tepkiniz ne olurdu?

Soru 20

Öğrencinizin, bir eseri deşifre edip çalabildiğini, ancak eserin seslendirilmesi gereken asıl hızına ulaşmakta zorlandığını fark ettiniz. Bu durumda ne yapardınız?

Soru 21

Öğrencinizin bağlamanın sesini net çıkaramadığını anladınız. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Soru 22

Öğrencinizin bağlama enstrümanında eş zamanlı sağ ve sol el koordinasyonu sağlamakta zorlandığını gördünüz. Bu durumda nasıl davranırdınız?

EK 2 Puan Cetveli

Puan Cetveli

1) Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanı hakkındaki bilgileri öğretebilme yeterliliği nasıldır?

Soru 1

Öğrencinizin bağlamının tarihçesine ilişkin verdiği bilgilerin kısmen doğru olduğunu gördünüz. Bu durumda yaklaşımınız nasıl olurdu?

Cevaplar

1) Öğrenciye, doğru bilgi vermesinden dolayı (aferin, tebrik ederim, bravo vb.) olumlu pekiştireç veririm. (1 puan)

2) Öğrencinin verdiği yanlış veya eksik bilgilerin doğrusunu öğrenciye tekrar hatırlatırım. (2 puan)

Soru 2

Öğrencinizin bağlama enstrümanının bölümlerini yanlış adlandırdığını fark ettiniz. Bu durumda ne yapardınız?

Cevaplar

1) Bağlamanın bölümlerini sözlü olarak öğrenciye tekrar hatırlatırım. (1 puan)

2) Bağlamanın bölümlerini, öğrenciye sonraki derslerde veya sınavda soracağımı söyleyerek sorumluluk veririm. (2 puan)

Soru 3

Öğrencinize, kullandığı bağlamanın akort düzeninin ismini sordunuz ve yanlış cevap aldınız. Bu durumda nasıl bir yol izlediniz?

Cevaplar

1) Öğrenciye kullandığı bağlamanın akort düzenini tekrar hatırlatırım. (1 puan)

2) Öğrenciye kullandığı bağlamanın akort düzenini sonraki derslerde veya sınavda soracağımı söyleyerek sorumluluk veririm. (2 puan)

Soru 4

Öğrencinizin, kullandığı bağlamanın akort düzeninde alt, orta ve üst tellerin akortlandığı seslere ilişkin verdiği bilginin kısmen doğru olduğunu fark ettiniz. Bu durumda ne yapardınız?

Cevaplar

1) Öğrenciye kullandığı bağlamanın akort düzenindeki tellerin isimlerini tekrar hatırlatırım. (1 puan)

2) Öğrenciye, kullandığı bağlamanın akort düzenindeki tel isimlerini sonraki derslerde veya sınavda soracağımı söylerim. (2 puan)

3) Öğrenciye verdiği bilgiler doğrultusunda küçük ip uçları vererek doğru bilgiyi bulmasına yardımcı olurum. (2 puan)

Soru 5

Öğrencinizin bağlama üzerindeki notaları bulmakta zorlandığını anladınız. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Cevaplar

1) Öğrenciye bağlama üzerindeki notaları sıralı bir şekilde tekrar öğretirim. (1 puan)

2) Bağlama klavyesine notaların isimlerini yazarak öğrencinin parmağını bastığı perdenin, hangi nota olduğunu görmesini sağlarım. (2 puan)

3) Bağlama üzerindeki notaları farklı kelime oyunları ile tekrar öğretirim. Öğrenciye, bağlama üzerindeki notaları bulmak için yarım seslerin bitişik, tam seslerin ise arasında iki boşluk olduğu bilgisinden yararlanabileceğini söylerim veya buna benzer başka yöntemleri uygulamalı bir şekilde öğretirim. (2 puan)

Soru 6

Öğrencinizin bağlama üzerindeki ses değiştirici işaret almış notaları bulurken problem yaşadığını fark ettiniz. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Cevaplar

1) Bağlama üzerindeki ses değiştirici işaret almış notaları farklı kelime oyunları ile tekrar öğretirim (1 puan)

2) Bağlama klavyesine ses değiştirici işaret almış notaların isimlerini yazarak öğrencinin parmağını bastığı perdenin, hangi nota olduğunu görmesini sağlarım. (2 puan)

3) Bağlama üzerindeki ses değiştirici işaret almış notaları bulmak için bemol ve diyez işlevini tekrar anlatırım. Daha sonra bemol, bemol 2 ile diyez, diyez 3 perdelerini basit ve anlaşılır bir biçimde sık tekrarlar ile öğretirim. (2 puan)

2) Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanında duruş ve tutuş tekniğini öğretebilme yeterliliği nasıldır?

Soru 7

Öğrencinizin mızrabı çok uzun tuttuğunu fark ettiniz. Bu durumda ne yapardınız?

Cevaplar

- 1) Öğrenciye mızrabı çok uzun tuttuğunu sözlü şekilde ifade ederim. (1 puan)
- 2) Öğrenciye uygulamalı olarak doğru tutuş tekniğini gösteririm. (2 puan)
- 3) Mızrabın doğru tutuş tekniğini öğrencinin eline müdahale ederek uygulatırım. (2 puan)

Soru 8

Öğrencinizin bağlamayı tutarken kolunu tekne üzerinde yanlış konumlandığını gördünüz. Bu durumda yaklaşımınız nasıl olurdu?

Cevaplar

- 1) Öğrenciye doğru tutuş şeklini sözlü biçimde söylerim. (1puan)
- 2) Kolun bağlama teknesindeki doğru tutuş tekniğini uygulamalı olarak gösteririm. (2 puan)
- 3) Bağlamanın teknesinin doğru tutuluşunu öğrencinin koluna müdahale ederek uygulattırırım. (2 puan)

Soru 9

Öğrencinizin bağlamanın sapını yanlış tuttuğunu fark ettiniz. Bu durumda yaklaşımınız nasıl olurdu?

Cevaplar

- 1) Öğrenciye doğru tutuş şeklini sözlü biçimde söylerim. (1puan)
- 2) Öğrenciye bağlama sapının doğru tutuş tekniğini uygulamalı olarak gösteririm. (2 puan)
- 3) Bağlama sapının doğru tutuş tekniğini öğrencinin eline müdahale ederek uygulattırırım. (2 puan)

3) Öğretmen adaylarının bağlama enstrümanını çalmayı öğretebilme yeterliliği nasıldır?

a) Tezene tekniklerini öğretebilmelerine ilişkin yeterlilikleri nasıldır?

Soru 10

Öğrencinizin tezene vuruşlarını sürekli aynı yöne doğru hareket ettirme gibi bir alışkanlığı olduğunu gördünüz. Bu durumda ne yapardınız?

Cevaplar

1) Bağlamada tezene vuruş yönlerini sürekli aynı yönde hareket ettirmenin doğru olmadığını söylerim. (1 puan)

2) Öğrencinin geliştirmiş olduğu yanlış alışkanlığı düzeltmek için aşağı yukarı tezene vuruşlarını kapsayıcı alıştırma örnekleri seslendiririm. (2 puan)

3) Aşağı yukarı tezene vuruşlarını kapsayıcı alıştırmaları öğrencinin eline müdahale ederek uygulattırırım. (2 puan)

Soru 11

Öğrencinizin, bağlamadaki tavır uygulamalarında zorlandığını fark ettiniz. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Cevaplar

1) Öğrencinin tezene tutuşuna bakar eğer yanlış ise düzeltirim. (1 puan)

2) Tavrın tezene vuruş yönlerini tahtaya veya kâğıda yazarak uygulamalı olarak gösteririm. (2 puan)

3) Ders içinde bilek egzersizleri yaptırır ve öğrenciye sürekli tekrar etmesi için ödev veririm. (2 puan)

Soru 12

Öğrencinizin, bağlamada tek bir perde üzerinde yapılan tavır uygulamalarında başarılı olduğunu ancak eser içerisinde uygulamakta zorluk çektiğini fark ettiniz. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Cevaplar

1) Öğretilcek eseri öğrenciye tekrar tekrar dinletirim veya dinlemesini söylerim. (1 puan)

2) Öğrencinin zorlandığı bölümleri parçalara bölerek ağır bir biçimde öğrenciye göstererek uygulatırım. (2 puan)

3) Parçalara ayrılan bölümler çalındıktan sonra birleştirilerek bir bütün şeklinde uygulatırım. (2 puan)

b) Parmak numaralandırmasını öğretebilmelerine ilişkin yeterlilikleri nasıldır?

Soru 13

Öğrencinizin, bağlama üzerindeki büyük ikili aralıktan oluşan notaları (do-re, re-mi gibi) seslendirirken 1. ve 4. parmakları kullandığını gördünüz. Bu durumda ne yapardınız?

Cevaplar

1) Öğrencinin yaşı ve parmakları küçük ve yetişemeyecek durumdaysa büyük ikili aralıklara 1 ve 4. parmakla basılmasını normal karşılarım. (1 puan)

2) Öğrencinin zorlanabileceği bir durum olmadığı taktirde 4. parmak yerine 3. parmağın basılması gerektiğini söyler ve uygulamalı olarak gösteririm. (2 puan)

Soru 14

Öğrencinizin, bağlama üzerindeki küçük ikili aralıktan oluşan notaları (si-do, mi-fa gibi) seslendirirken 1. ve 2. parmakları kullandığını fark ettiniz. Bu durumda ne yapardınız?

Cevaplar

1) Öğrencinin bağlama enstrümanında küçük ikili aralıklarda 1. ve 2. parmakları kullanması doğru olduğu için olumlu pekiştireç veririm. (1 puan)

2) Eseri icra ederken notalara gelen parmak numaralarının her zaman 1. ve 2. parmakla değil bazı durumlarda 2. ve 3. ya da 3. ve 4. parmakların da kullanılabileceğini öğrenciye söylerim. (2 puan)

Soru 15

Öğrencinizin, re-mi-fa notalarından oluşan bir motifi seslendirirken 1., 2. ve 3. parmakları kullandığını gördünüz. Bu durumda yaklaşımınız nasıl olurdu?

Cevaplar

1) Öğrenciye parmak numaralarını yanlış kullanıldığını söyler ve doğrusunun 1., 3. ve 4. parmaklar olduğu bilgisini vererek bağlama üzerinde gösteririm. (1 puan)

2) Öğrencinin seviyesi 4. parmağı kullanmaya uygun değilse farklı çözümler üretirim. (2 puan)

c) Alıştırma ve eserlerin bağlamada seslendirilmesini öğretebilmelerine ilişkin yeterlilikleri nasıldır?

Soru 16

Öğrencinizin dizek üzerinde yazan notaları ve tartım kalıplarını bağlama üzerinde uygularken zorluk yaşadığını anladınız. Bu durumda tepkiniz ne olurdu?

Cevaplar

1) Tartım kalıplarını farklı örnekler ile tekrar açıklarım. (1 puan)

2) Bağlama üzerinde tartım kalıplarını nota değerlerine uygun olarak uygulamalı bir şekilde örneklerim. (2 puan)

3) Öğrenciye, tartım kalıplarını nota değerlerine uygun olarak bağlama üzerinde yavaş bir şekilde uygulatır, tekrar etmesini sağlarım. (2 puan)

Soru 17

Öğrencinizin; bağlamada basit, bileşik ve aksak ölçülerdeki alıştırma ve eserleri seslendirirken bu ölçülerden herhangi birinde veya genelinde sorun yaşadığını fark ettiniz. Bu durumda nasıl bir yol izlediniz?

Cevaplar

1) Basit, bileşik ve aksak ölçü konularını teorik olarak tekrar eder, ellerini birbirine çırptırarak ya da kalem, ritim çalgıları gibi nesneleri kullanarak uygulamalar yaptırım. (1 puan)

2) Basit, bileşik ve aksak ölçüleri daha iyi kavraması için, dönemin popüler müziklerinden örnekler dinletir ve öğrenciden ritimle eşlik etmesini isterim. Öğrencinin ritimle eşlik ettiği eserin hangi ölçü türüne ait olduğunu bulmasını sağlarım. (2 puan)

3) Bağlamada farklı örnek veya çalışmalardan yararlanarak uygulamalar yaptırım. (2 puan)

Soru 18

Öğrenciniz, vermiş olduğunuz bir eserin notalarını bağlama üzerinde doğru bastığını ama aynı zamanda tezene yönlerini yanlış vurduğunu gördünüz. Bu durumda ne yapardınız?

Cevaplar

1) Öncelikle eser içerisindeki notaları bağlama üzerinde doğru bastığı için öğrenciye olumlu pekiştireç veririm. (1 puan)

2) Öğrenciye tezene yönlerinin yanlış olduğunu söyler, doğru tezene yönlerini sözlü bir şekilde öğrenciye aktarırım. (2 puan)

2) Eserdeki notanın doğru tezene vuruşlarını uygulamalı olarak gösterip seslendiririm. (2 puan)

4) Eserdeki notanın doğru tezene vuruşlarını bağlama üzerinde yavaş bir şekilde uygulatır, tekrar etmesini sağlarım. (2 puan)

Soru 19

Öğrenciniz bir eseri çalarken ritme uyma problemi yaşadığını fark ettiniz. Bu durumda tepkiniz ne olurdu?

Cevaplar

1) Öğrenciye sakin olması gerektiğini söyler ve daha yavaş tekrar etmesini isterim. (1 puan)

2) Bağlamada farklı örnek veya çalışmalar yaptırarak yaşanan ritim problemini çözmeye çalışırım. (2 puan)

3) Eseri parçadan bütüne tekniğini kullanarak çalıştırır, sonra da yavaş bir şekilde seslendirmesini sağlarım. (2 puan)

Soru 20

Öğrencinizin, bir eseri deşifre edip çalabildiğini, ancak eserin seslendirilmesi gereken asıl hızına ulaşmakta zorlandığını görüyorsunuz. Bu durumda ne yapardınız?

Cevaplar

1) Öğrencinin bileğini ve parmaklarını hızlandırmak için kondisyon alıştırmaları yaptırırım. (1 puan)

2) Önce düşük tempoda çaldırır daha sonra kademe kademe kademe tempoyu arttırırım. (2 puan)

3) Eseri bölümlere ayırırım. Bu bölümleri öğrenciye alıştırma olarak verip tekrar etmesini isterim. (2 puan)

Soru 21

Öğrencinizin bağlamanın sesini net çıkaramadığını anladınız. Bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

Cevaplar

1) Bağlama duruş ve tutuş tekniğini düzeltirim. (1 puan)

2) Bağlamada sürekli parmak alıştırmaları yapması gerektiğini söylerim. (2 puan)

3) Ders içerisinde parmak alıştırmalarını sıklıkla yaptırırım. (2 puan)

Soru 22

Öğrencinizin bağlama enstrümanında eş zamanlı sağ ve sol el koordinasyonu sağlamakta zorlandığını gördünüz. Bu durumda nasıl davranırdınız?

Cevaplar

1) Öğrencinin bağlamada duruş ve tutuş tekniğini düzeltirim. (1 puan)

2) Belirlediğim bir alıştırmanın sağ ve sol ellerini ayrı ayrı çalıştırırım. (2 puan)

3) Belirlediğim alıştırmayı, sağ ve sol el için ayrı ayrı yaptırılan çalışmaların sonucunda, iki eli eş zamanlı kullandırarak çaldırırım. (2 puan)

EK 3 Araştırma İçin Alınan İzin Dilekçe Örneği

Adres:	Sok. No:	İc (B Blok) Posta Kodu:	Bilgi İçin :
42090 Meram / KONYA			
Telefon No	Fax No	İnternet Adresi : http://www.erbakan.edu.tr	Sef
e-Posta : 01		Telefon No:	
	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dekanlığı		

Sayı : E-46826381-300-684616
Konu : Araştırma İzni (Osman KOÇAK)

28.05.2025

REKTÖRLÜK MAKAMINA (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 21.05.2025 tarihli ve E-48178250-300-680854 sayılı yazınız.

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Osman KOÇAK' ın, "Eğitim Fakültesi Bireysel Çalgı Bağlama Öğrencilerinin Mesleki Açından Bağlama Öğretebilme Yeterliliklerinin İncelenmesi" adlı tez çalışması kapsamında Müzik Öğretmenliği Programı 3. ve 4. sınıf öğrencilerine anket yapma talebi Dekanlığımızca uygun görülmüştür. Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 8UG0-TYLB-0KZR	Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/necmettin-erbakan-ebys
Adres	Bilgi İçin :
Telefon No	Fax No :
e-Posta :	İnternet Adresi : http://www.erbakan.edu.tr
	Telefon No:

